

ЗВЯЗДА

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

Промы

«СЁЛЕТА — БОЛЬШ НІЯКІХ АБМЕЖАВАННЯЎ НА ВАЛЮТНЫМ РЫНКУ...»

Пра гэта заявіў на сустрэчы з журналістамі ў Мінску старшыня праўлення Нацыянальнага банка Беларусі Пётр ПРАКАПОВІЧ, адказваючы на пытанне карэспандэнта «Звязды» наконт таго, ці плануе галоўны банк краіны пасля прыпынення валютнага...

Пётр Пракаповіч падкрэсліў, што ніякіх абмежаванняў на куплі-продажы валюты ў «абменніках» сёння няма і надалей таксама не будзе. А чуткі, якія непакояць большасць і тыяцца магчымага «замарожвання» валютных дэпазітаў, што людзі трымаюць у банках, наогул здзівілі галоўнага банкіра краіны. Ён патлумачыў, што тут людзям абмежаваны толькі з'вязваюць магчымасці, у тым ліку для грашова-кредытнай палітыкі і нацыянальнай валюты. «Наадварот, — значыць Пётр Пракаповіч, — мы павінны з кожным днём, з кожным годам здымаць усялякія абмежаванні, тым больш па дэпазітах. Калі банкі і дзяржава зацікаўленыя ў прыцягненні сродкаў насельніцтва і прадпрыемстваў, навошта тут ўводзіць абмежаванні...»

Старшыня праўлення Нацбанка дадаў, што ў рэспубліцы было зроблена ўсё, каб стварыць найлепшыя ўмовы па захоўванні зберажэнняў у банках. «Нішчым у свеце ёсць краіны, якія ўзялі на сябе гарантыю стапрацэнтнага вяртання ўкладу насельніцтва, — заўважыў ён. — Таму тут ніякіх абмежаванняў быць не можа».

Закранаючы яшчэ адно пытанне, якое хвалюе людзей, а менавіта размовы вакол магчымай аднаразовай дэвальвацыі беларускага рубля, банкір іранічна заявіў, што «чуткі можа распаўсюджаць толькі адзін чалавек — старшыня праўлення Нацбанка». Паводле яго слоў, не трэба чакаць нейкіх рэзкіх хістанняў курсу беларускага рубля да таго ж долара ЗША. Аднак не стаў даваць канкрэтных прагнозаў адносна курсу на канец года, падкрэсліўшы, што нельга пралічыць няглыбінны паводзіны «амерыканцаў». Разам з тым, нагадаўшы, што ў першым паўгоддзі хістанні курсу нацыянальнай валюты да кошыка валют знаходзіліся ў межах прагнознага калідора, ён упэўнена сцвярджае, што «па выніках другога паўгоддзя курс будзе вагацца выключна ў рамках пашыранага калідора плюс-мінус 10 працэнтаў».

Паводле агучнай на прэс-канферэнцыі інфармацыі, на 10 ліпеня гэтага года золатавалютныя рэзервы Беларусі складалі 3 мільярды 880,5 мільёна долараў ЗША (на 1 студзеня 2009 года — 3 мільярды 662 мільёны). Марквуецца, што для стварэння надзейнай «падушкі бяспекі» да канца года золатавалютныя рэзервы краіны ўдасца павялічыць да 5 мільярдаў 870 мільёнаў. Такія аптымістычныя лічбы — разлік на тое, што ў другім паўгоддзі эканоміка будзе лепш працаваць, і ўпэўненасць у атрыманні знешніх пазык. «Нашы разлікі кажучь пра тое, што эканоміка будзе працаваць лепш, гэта значыць, будзе больш паступленні ад экспарту, — гаворыць Пётр Пракаповіч. — Мы ўжо сёння гэта адчуваем, у ліпені ёсць пазітыўныя моманты. Акрамя таго, ужо пачаўся шырокі экспарт калійных угнаенняў — гэта дадатковыя паступленні ў краіну». Да канца года павінны паступіць і два траншы ад міжнароднага валютнага фонду ў памеры 1 мільярд 350 мільёнаў долараў. Таксама, значыць банкір, прынятыя і ўсе афіцыйныя рашэнні аб прадастаўленні расійскага кредыту на 500 мільёнаў долараў. Калі ён будзе? — гэта іншае пытанне, але «прычыноўкае рашэнне па выдзяленні кредыту ўжо прынятае». Наогул, што датычыцца знешніх пазык, то наша краіна вядзе па гэтым пытанні перамоў з многіх напрамкаў з вядучымі сусветнымі банкамі. І «калі ў якімсьці напрамку будзе зрыў, — лічыць Пётр Пракаповіч, — то мы гэты запойнім у іншым: пры любой сітуацыі мы павінны забяспечыць беспяку функцыянавання аічнай банкаўскай сістэмы».

У планах галоўнага банка на гэты год і зніжэнне стаўкі рэфінансавання з цяперашніх 14 працэнтаў да 12 працэнтаў на канец 2009 года. Таму і працэнтная стаўка па рублёвых дэпазітах і крэдытах будучы таксама зніжацца.

Ігар ШЧУЧЭНКА.

ДМК Беларусі вызначыў прыметы ўчынення

ненаймысных памылковых дзеянняў пры вывазе валюты

Дзяржаўны мытны камітэт па ўзагодненні з Генеральнай пракуратурай і Ваенным Судом Рэспублікі Беларусі вызначыў прыметы ўчынення ненаймысных памылковых дзеянняў пры вывазе замежнай валюты. Рашэнне было прынята калегіям ДМК 27 ліпеня.

Мытным органам, які вядзе адміністрацыйны працэс, можа быць прынята рашэнне аб вызваленні правапарушальніка ад адміністрацыйнай адказнасці ў сувязі з малазначнасцю ўчыненага правапарушэння ў наступных выпадках: замежная валюта мэтакавіравана не ўтойвалася ад мытнага кантролю (напрыклад, не перамяшчалася ў тайніку), яе агульная сума не перасягнула ў эквіваленце \$3,5 тыс., фізічная асоба раней не ўчыняла правапарушэнняў, звязаных з незаконным перамяшчэннем замежнай валюты.

У прэс-службе ДМК адзначылі, што з пачатку 2009 года назіраецца рост незаконнага перамяшчэння валюты праз граніцы: мытнымі органамі рэспублікі спынена 214 такіх фактаў. Сума канфіскаванай валюты ў эквіваленце перасягнула 6,5 млрд. Асноўная частка выяўленых правапарушэнняў мае яўна на-

ўмысны характар і накіравана на легалізацыю даходаў, атрыманых незаконным шляхам. Для незаконнага перамяшчэння выкарыстоўваюцца спецыяльна зробленыя тайнікі.

Разам з тым, маюць месца факты парушэння парадку перамяшчэння валюты, якія ўчыняюцца ненаўмысна, з-за няведавання прапаваную заканадаўства або па іншых прычынах. У асноўным такія выпадкі фіксуюцца мытнымі ў перыяд адпужаючага сезона, калі павялічваецца колькасць грамадзян, якія едуць на адпачынак або аздараўленне. Які правіла, яны перавоззяць сумы, што нязначна перавышаюць узровень, які падлягае абавязковаму пісьмоваму дэклараванню і не патрабуе дадатковых дазвольных дакументаў на вываз.

Нагадаем, пры вывазе пісьмоваму дэклараванню падлягае замежная валюта, якая складае ў эквіваленце больш як \$3 тыс., а замежная валюта, якая перасягае ў эквіваленце \$10 тыс., можа быць вывезена пры ўмове не толькі пісьмовага дэкларавання, але і прадастаўлення дазвольных дакументаў.

БЕЛТА.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

ПАТРЫЯРХ КІРЫЛ: НЕЛЬГА ПАРАЎНОЎВАЦЬ НАЦЫЗМ І СТАЛІНІЗМ

Патрыярх Маскоўскі і ўсяе Русі Кірыл упэўнены, што нельга параўноўваць нацызм і сталінізм. Такую заяву ён зрабіў у прамым эфіры аднаго з украінскіх тэлеканалю, каментавуючы прыняцце 3 ліпеня Парламентскай асамблеі АБСЕ рэзалюцыі аб аб'яве 27 жніўня Днём памяці ахвяр сталінізму і нацызму.

Патрыярх нагадаў, што заходнія краіны ў Другую сусветную вайну ўвайшлі ў кааліцыю з СССР супраць Германіі, а не наадварот. У той жа час настаяцца Рускай Праваслаўнай Царквы асудзіў злычынствы сталінскага таталітарнага рэжыму, ад якога папакутавалі і яго родныя.

Патрыярх не прымае і спробы пералічвання гісторыі пад вызначаную ідэалогію, у тым ліку і Вялікай Айчыннай вайны. «Спробы даць прадураты гістарычны каментар, сказаць гісторыю — пагібельныя для грамадства, па гістарычнай хлусні нельга будаваць дабрабыт і шчасце», — упэўнены патрыярх Кірыл.

Ён таксама лічыць, што Украіне не варта шукаць уласных гістарычных герояў, якіх дэляць краіну. Патрыярх Кірыл нагадаў, што невывадаваў з тэлепраекта «Вялікія Украінцы» і «Імя Расія» перамаглі князь Яраслаў Мудры і Аляксандр Неўскі, якія аб'ядноўваюць славянскія народы.

Нагадаем, што Парламентская асамблея Арганізацыі па бяспецы і супрацоўніцтве ў Еўропе ў пачатку ліпеня на 18-й штогадовай сесіі ўхваліла Вільнюскую дэкларацыю, якая складаецца з 28 рэзалюцыяў. Прынятая рэзалюцыя цалкам ураўняла ролі Савецкага Саюза і нацысцкай Германіі ў развязванні Другой сусветнай вайны. Пры гэтым нацысцкія злычынствы былі прыроўненыя да злычынстваў сталінізму.

У ІСПАНІ ПАДАРВАЛІ КАЗАРМУ ГРАМАДЗЯНСКАЙ ГВАРДЫ

У іспанскім горадзе Бургас у казарме Грамадзянскай гвардыі (іспанская жандармерыя) падарваўся зямлінавы аўтамабіль. У выніку выбуху па меншай меры 37 чалавек атрымалі лёгкія раненні.

На месцы выбуху ўтварылася буйная варонка. Паводле газеты El País, выбух выклікаў паніку сярод

насельніцтва і прывёў да сур'ёзных разбурэнняў: пацярпелі як будынак казармы, так і суседнія хаты. Адказнасць за выбух усклалі на баскскіх сепаратыстаў з групой ETA.

АЎТОБУСНЫ ПРЫПЫНКІ Ў АШХАБДЗЕ АБСТАЛЮЮЦЬ КАНДЫЦЫЯНЕРАМІ

Ашхабад пачаў абсталяваць мадэрнізаванымі аўтобуснымі прыпынкамі, якія будуць абсталяваны сістэмамі кандыцыянавання і ацяплення.

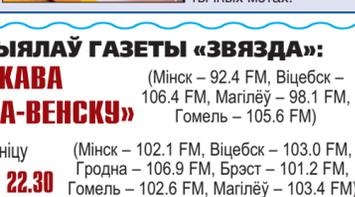
Акрамя таго, на гэтых аб'ектах усталяваюць электронныя табло, на якіх будуць адлюстроўвацца дакладны час, прагноз надвор'я, а таксама «інфармацыя аб бягучых падзеях у краіне і свеце». Праекты прыпынкаў прэзідэнт Туркменістана Гурбагулы Бердымухамедаў, зрабіўшы шэраг заўваг, у цэлым ухваліў. Калі мадэрнізацыя прыпынкаў з'явіцца на вуліцах, пакуль невядома.

ВУЧОНЫЯ: НАВЕДВАННЕ САЛЯРЫЯ ПАВЫШАЕ РЫЗЫКУ ўЗНІКНЕННЯ РАКУ НА 75 %

Міжнароднае агенцтва па вывучэнні раку правяла даследаванне і вызначыла, што прыняцце штучных сонечных ваннаў у салярыі — адна з галоўных прычын узнікнення ракавых захворванняў, паведамляе брытанская The Guardian.

Як паказала даследаванне, асабліва небяспечны салярыі для маладых людзей. Які гаворыцца ў дакладзе, рызыка узнікнення меланомы скуры ва ўзросце да 30 гадоў павышаецца на 75 % пры карыстанні прыладамі штучнага загару. Акрамя таго, наведванне салярыя можа прывесці і да рэзкага віду раку вачэй — вочнай меланомы. У ліку іншых самых небяспечных канцэрагенных фактараў — паленне, удыханне пару аэбэста, фармальдэгід, і выхалап бензіну і вірус Эпштэйна-Бара.

Міністэрства аховы здароўя Вялікабрытаніі, азнаёміўшыся з даследаваннем, заявіла, што мае намер перагледзець сваю пазіцыю па выкарыстанні салярыяў у касметычных мэтах.

Учора ў ранішняй праграме спаборніцтваў у кваліфікацыі на дыстанцыі 50 м на спіне спартсменка паказала вынік 27,65 секунды і з лепшым паказчыкам прайшла ў паўфінал. Фаварытка турніру немка Даніэле Самуэльска ступіла беларусчыні пяць сотых секунды. Яшчэ адна наша плыўчыца Аляксандра Кавалёва паказала толькі 29-ы вынік са 132 удзельніц у паўфінал не трапіла.

Рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства «Аршанскі авіярамонты завод» ў студзені чэрвені гэтага года павялічыла экспарт паслуг у 12 разоў у параўнанні з аналагічным перыядам мінулага года. Значны рост экспарт аўтомоўлены попытам на рамонт верталётнай тэхнікі. Адначасова з рамонтам верталётаў Mi-8, Mi-24 і х мадыфікацыі прадпрыемства ўпершыню асвоіла рамонт беспілотных лятальных апаратаў, а таксама вядзе работы па сертыфікацыі ўласнай вытворчасці лятальнай і іншай тэхнікі.

Працяг тэмы

У ТРАСЦЯНЦЫ З'ЯВІЦЦА МЕМАРЫЯЛЬНЫ КОМПЛЕКС

Нарэчце! Нарэчце справа скранулася з мёртвай кропкі і на месцы былога канцлагера «Трасцянец» пад Мінскам з'явіцца мемарыяльны комплекс. Здаецца, што ніхто ніколі не аспрэчыў мэтазгоднасці ўвекаванення памяці загінулых у канцлагеры, аднак па розных прычынах яго будаўніцтва адкладвалася. І вось, пасля некаторага заціхання, 16 ліпеня Мінгарвыканкам прыняў рашэнне № 1682 «Аб правядзенні адкрытага рэспубліканскага конкурсу на стварэнне мемарыяльнай кампзіцыі «Трасцянец».

Мы неадразаваць ўдзымалі на старонках газеты тэму Трасцянца, але нагадаем ключавыя моманты з гісторыі. Сам канцлагер з'явіўся на месцы калгаса імя Карла Маркса, знаходзіўся за 13 кіламетраў на паўднёвы ўсход ад Мінска. Па самых сціплым афіцыйным звестках, там загінула 206,5 тысячы чалавек — гэта савецкія ваеннапалонныя, падпольшчыкі, жыхары Мінска, габроі з Беларусі і Заходняй Еўропы. Да сённяшняга дня захаваліся таполі на так званай «Алеі Мерцэ», па якой вялі вязнюў з чыгучні ў лагер; абзачаны мемарыяльнымі знакамі месца пелы-кратарыя, месца, дзе было спечаны хлеў з людзьмі за тры дні да вызвалення Мінска, месца масавага расстрэлу ва ўрошчыцы Благавіцкай. Плюс на другім б'ку Магілёўскай шашы і крыху ўбок стаіць абеліск з Вечным агнём, які гарыць толькі па святах (пра гэты «вечны» агонь мы таксама пісалі).

За савецкім часам у плане мемарыялізацыі гэтага трагічнага месца было зроблена не так шмат: Трасцянец быў унесены ў спіс помнікаў гісторыі і архітэктуры, былі пастанавлены памятныя знакі на вышэй пералічаных месцах, пабудаваны гэты

праект гістарычных зонаў мемарыяльнага комплексу. Гэты праект ў 2005 годзе ўхвалілі на пасяджэнні архітэктурна-горадабудаўнічага Савета, а ў канцы 2007 года зацвердзілі паставою Міністэрства культуры. Было яшчэ і эскізнае рашэнне будучага комплексу, распрацаванае УП «Мінскграда» і УП «Мінскпраект», аднак лёс яго не вельмі зразумелы, бо афіцыйна яго ніхто і не зацвярдаў, але і не адхіліў.

Далей было невялікае заціхання, калі дабіцца інфармацыі пра далейшы лёс Трасцянца нельга было нават у Камітэце архітэктуры і горадабудаўніцтва Мінгарвыканкама. І толькі ў лістападзе 2008 года ў сваім выступленні на мемарыяльным комплексе «Яма» Прэзідэнт Беларусі паабяцаў, што мемарыял у Трасцяні будзе, прычым будзе «сапраўдным агульнаеўрапейскім помнікам». І вось «у выкананне даручэння Кіраўнікі Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусі ад 30.04.2009 года» Мінгарвыканкам аб'явіў адкрыты рэспубліканскі конкурс на стварэнне мемарыяльнай кампзіцыі «Трасцянец».

З умоў правядзення конкурсу бачна, што конкурс праводзіцца не на сам мемарыяльны комплекс, а на стварэнне мемарыяльнай кампзіцыі, якая «паўназначна сціплым манументам, што будзе размешчана на тэрыторыі мемарыяльна-ландшафтнага парку, на месцы ўваходнай зоны ў лагер «Трасцянец».

(Заканчэнне на 2-й стар.)

Спорт-тайм

Аляксандра Герасіменя ўстанавіла рэкорд свету

Беларуская плыўчыца Аляксандра Герасіменя ўстанавіла рэкорд чэмпіянату свету і палепшыла свой жа нацыянальны рэкорд на чэмпіянаце свету, які праходзіць у Рыме.

Учора ў ранішняй праграме спаборніцтваў у кваліфікацыі на дыстанцыі 50 м на спіне спартсменка паказала вынік 27,65 секунды і з лепшым паказчыкам прайшла ў паўфінал. Фаварытка турніру немка Даніэле Самуэльска ступіла беларусчыні пяць сотых секунды. Яшчэ адна наша плыўчыца Аляксандра Кавалёва паказала толькі 29-ы вынік са 132 удзельніц у паўфінал не трапіла.

Алена АУЧЫННІКАВА.

Ну і ну!

Ударыла дыскам

Пенсіянер з в. Моравіль Бярозьўскага раёна недарэчна загнуў на сваім двары. Мужчыну ударыў дыск ад кола трактарнага прычэпа. Здарылася гэта падчас барцоўкі таго кола.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

«На сёння ў рэспубліцы няма ніводнага лабараторна пацверджанага выпадку захворвання на грып віруса А (H1N1)»

— адзначыла ўчора на прэс-канферэнцыі намеснік міністра аховы здароўя, галоўны дзяржаўны санітарны ўрач Беларусі Валіяціна КАЧАЎ.

Разам з тым, ціпер Міністэрства аховы здароўя сумесна з іншымі ведамствамі праводзіць пастаяннае адсочванне і бэскантактнае тэрмометрыю ўсіх грамадзян, якія перасякаюць нашу мяжу. Гэтыя патокі дастаткова вялікія, і здаралася, што былі выяўлены выпадкі павышанай тэмпературы цела. Гэтых людзей адразу ізалявалі, абследавалі. Але ні ў кога з іх дыягназ грыпу не быў пацверджаны. Выяўлены такіх выпадкаў якраз сведчыць, што ўсе службы, якія маюць дачыненне да сітуацыі, працягваюць насцярожана і па-майстэрску працуць, робяць усё ў адпаведнасці з тымі рэкамендацыямі, што існуюць сёння.

Ціпер назіраецца даволі хуткі рост захваральнасці на грып А (H1N1) у Вялікабрытаніі. І ў сувязі з гэтым Міністэрства аховы здароўя сумесна з Міністэрствам адукацыі, Дэпартаментам па гуманітарнай дапамозе ўдакладнілі спісы дзяцей, якія знаходзяцца на аздараўленні ў гэтай краіне. На ўчарашні дзень у рэспубліку вярнулася каля 2 тыс. чалавек, 600 дзяцей яшчэ знаходзяцца ў Вялікабрытаніі.

Каб не дапусціць распаўсюджвання гэтай інфекцыі, калі яна будзе ўвезена, мяркуецца ў абавязковым парадку праводзіць назіранні за ўсімі дзецьмі, якія вяртаюцца з гэтай краіны. Усе наступныя дзеянні будуць вызначана адпаведна да сітуацыі, якая складаецца. «Аднак, — адзначыла В. Качан, — сёння ў нас няма падстаў гаварыць пра тое, што нам неабходна ўводзіць забарону на ўезд у гэтую краіну. Адно, што мы можам рэкамендаваць, — устрымацца ад паездкаў у тых выпадках, калі няма влікай неабходнасці ў іх».

Калі адміністрацыя пездкі не магчыма, трэба захоўваць меры асабістай прафілактыкі. Галоўнае з іх — практычна ад усіх інфекцый і асабліва ад грыпу — частае мыццё рук. Варта таксама разей наведваць масавыя мерапрыемствы, пазбягаць кантактаў з асобамі, у якіх ёсць нейкія, магчыма, вірусныя інфекцыі. А ў выпадку, калі вакол шмат народу, які кашляе і чхае, трэба насіць маску.

Вольга ШАЎКО.

ПАЦЯРПЕЛІ ПАСАЖЫРЫ МАРШРУТКІ

Днём у Барысаве па віне 36-гадовага кіроўцы аўтамабіля «Рэно-Эспейс» адбылося дарожна-транспартнае здарэнне, у якім траўмы атрымалі чвэрца чалавек, што ехалі ў машынным таксі.

Паводле звестак ДАІ МУС, кіроўца «Рэно-Эспейс» пры выезде на галоўную дарогу не наступіў дарогі маршрутнаму таксі і машыны сутыкнуліся. У выніку ДТЗ 23-гадовага цяжкараны жанчына атрымала тулоў траўму жывата, 10-гадовае хлопчык — пералом касцей перадплечча, 43-гадовага жанчына страшенне мозга, а ў 47-гадовага мужчыны быў паранены твар.

Ігар ГРЫШЫН.

ЯШЧЭ РАЗ ПРА «БРЭСЦКУЮ КРЭПАСЦЬ»

Фільм «Бессмяротны гарнізон» быў зняты ў 1956 г. Што новага можна сказаць амаль праз паўвека?

Выбух. Яшчэ адзін. Зямля пад нагамі адчуваўна страшылася. Дзяжурныя ўрачы «хуткай дапамогі» кніліся туды, дзе яшчэ ніхто не пацярпеў, але ад іх паслуг адмовіліся — усё нармальна, гэта не пацярпеў; зараз будзе другі дубль. «Не хвалюйцеся, у нас масоўкі многа», — жартам «сукаюйвае» медыкаў асістэнт рэжысёра. У Брэсцкай крэпасці ўжо тры тыдні які здымаецца кіно — першы кінапраект Саюзнай дзяржавы Беларусі і Расіі, задуманы як фільм-рэканструкцыя падзей чэрвеня 1941 года.

(Заканчэнне на 3-й стар.)

ЗАЯВЛЕННЕ СОВЕТА ФЕДЕРАЦИИ ФЕДЕРАЛЬНОГО СОБРАНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ В СВЯЗИ С 70-ЛЕТИЕМ НАЧАЛА ВТОРОЙ МИРОВОЙ ВОЙНЫ

Вторая мировая война стала не только тяжелейшим испытанием, но и уроком для всего человечества, которое, пережив эту трагедию, после 1945 года построило систему международных отношений на базовых принципах демократии, взаимного уважения, отказа от использования силы, заложённых в основу ООН и других международных организаций.

Однако в канун скоробной даты в некоторых европейских странах, в том числе и воевавших на стороне гитлеровской Германии, и международных парламентских структурах предпринимаются активные попытки пересмотреть реальные причины Второй мировой войны, возложить на СССР равную с гитлеровской Германией ответственность за её начало, а заодно оправдать тех, кто стал пособником гитлеровцев, совершал злодеяния на территориях оккупированных нацистами стран и был повержен вместе с третьим рейхом.

Совет Федерации Федерального Собрания Российской Федерации решительно заявляет, что такие попытки являются прямым оскорблением нашего многонационального народа, который заплатил самую высокую цену за завоеванный мир. Шаги, направленные на ревизию истории, имеют далеко идущие политические цели, направленные на пересмотр итогов Второй мировой войны. В результате это становится источником подрыва сложившейся системы международных отношений и возникновения новых очагов напряженности между народами и государствами европейского континента, что идет вразрез с ключевыми принципами международных отношений и интересами безопасности и глобальной стабильности.

Совет Федерации Федерального Собрания Российской Федерации решительно осуждает попытки тенденциозного толкования исторических фактов, используемого в качестве инструмента в сегодняшней борьбе за влияние в мире. Совет Федерации Федерального Собрания Российской Федерации рассуждает на понимание и поддержку со стороны всех, кому небезразлична историческая истина, мирное будущее Европы и всего мира.

Совет Федерации Федерального Собрания Российской Федерации решительно осуждает попытки тенденциозного толкования исторических фактов, используемого в качестве инструмента в сегодняшней борьбе за влияние в мире. Совет Федерации Федерального Собрания Российской Федерации рассуждает на понимание и поддержку со стороны всех, кому небезразлична историческая истина, мирное будущее Европы и всего мира.

Москва 18 июля 2009 года

Совет Федерации Федерального Собрания Российской Федерации

СЛУХАЙЦЕ АГЛЯДЫ МАТЭРЫЯЛАЎ ГАЗЕТЫ «ЗВЯЗДА»:
PM 92.4 FM
«КАВА ПА-ВЕНСКУ» (Мінск — 92.4 FM, Віцебск — 106.4 FM, Магілёў — 98.1 FM, Гомель — 105.6 FM)
РАДІО РОКС РАНЫЦАЙ У 7.40, УВЕЧАРЫ ў 22.30 (Мінск — 102.1 FM, Віцебск — 103.0 FM, Гродна — 106.9 FM, Брэст — 101.2 FM, Гомель — 102.6 FM, Магілёў — 103.4 FM)

Курсы замежных валют, установленные НБ РБ с 30.07.2009 г. (для бн разлікаў)
1 доллар ЗША.....2832,00
1 еўра.....4011,24
1 латывійскі лат.....5716,02
1 літоўскі літ.....1161,94
1 чэшская крона.....156,98
1 польскі злоты.....955,79
1 расійскі рубель.....90,14
1 украінская грыўня.....361,22
Цэнтрабанк РФ
USD.....31,4162
UAN.....40,0717
1000 BYR.....11,2161
EUR.....44,4351
Падпішыцеся на часопіс «Гэтыя Бухгалтэр, Гб» на 2009 год у рэдакцыі па самай выязнай ценне. Тэлефон рэдакцыі: 209-69-01.
ААТ «Агентства Уладзіміра Грыцкевіча» УЛ 10002497 Ліцэнзія Мінскаўра 01024400172806 выд. 03.05.2004 ад 02.05.2009

ISSN 1990 - 763X
Barcode and other publication information.

У ТРАСЦЯНЦЫ З'ЯВІЦЦА МЕМАРЫЯЛЬНЫ КОМПЛЕКС

(Заканчанне. Пачатак на 1-й стар.)
Ва ўмовах пазначана раён вуліцы Сяляцкага, а гэта значыць, што манумент размешчаны на месцы або недалёка ад месца, дзе калісьці была печ-квартыра.
Падаць заяўку на конкурс можна да 7 жніўня 2009 года. Да 14 жніўня будучы разасланыя зыходныя матэрыялы, а да 15 кастрычніка 2009 года ўдзелнікам ужо трэба паказаць праектныя матэрыялы (на жорсткім планшэце 1х1 метр, плюс кароткая глумачальная запіска, схема генплана М 1:500, візуалізацыя прадстаўленага рашэння (на жорсткім планшэце 1х1 метр, плюс кароткая глумачальная запіска, схема генплана М 1:500, візуалізацыя прадстаўленага рашэння, макет і г.д.). Усе праекты будуць зашыфраваныя шасцізначным нумарам, і да 22 кастрычніка 2009 года конкурсная камісія выявіць пераможку. У склад журы ўваходзіць намеснік старшыні Мінгарвыканкама Міхал Ціянкоў, кіраўнік адміністрацыі Заводскага раёна Алег Жогла, намеснік міністра культуры Уладзімір Рылатка, старшыня Камітэта архітэктуры і горадабудаўніцтва Мінгарвыканкама Віктар Нікіцін, а таксама прадстаўнік музея Вялікай Айчыннай вайны і беларускай скульптуры. Старшыня журы — Міхал Баразна, прафктар па навуковай рабоце Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў. Падаць заяўку і атрымаць дадатковую інфармацыю можна ў ДВП «Камунальнае гаспадарка Мінгарвыканкама» (Мінск, вул. Чарвякова, 25, пакой 4, тэлефон (801)7233 73 40, Матусевіч Тацыяна Казіміраўна).

Што да на астатняй вялікай тэрыторыі былога канцлагера... Мяркуючы па тым, што ў якасці зыходных матэрыялаў для конкурсу будзе прадстаўляцца схема генеральнага плана з зацверджанай канцэпцыйнай архітэктурна-планіровачнага рашэння мемарыяльнага комплексу, можна зрабіць выснову, што колісь распрацаванае УП «Мінскград» і УП «Мінскпраект» рашэнне ўсё ж было зацверджана і ўзята за аснову. Ці былі ў яго ўнесены змены, пакуль незразумела, аднак раней па гэтым эскізам рашэнні тэрыторыі былога канцлагера падзялялася на некалькі мемарыяльных зонаў з памятнымі і сімвалічнымі кампазіцыямі, а на месцы ўжо закрытай звалкі планавалася аглядная пляцоўка са светлавымі эфектамі.

Як будзе далей ісці стварэнне мемарыяльнага комплексу ў такі нялёгка час сусветнага крызісу — мы пачынам з цягам часу, пакуль толькі застаецца спадзявацца, што потым не будзе сорамна перад нашчадкамі за створаны мемарыял. «Звезда» будзе працягваць сацыяльнае развіццё і правядзеннем конкурсу.

Павел БЕРАСЕЎ.

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ

Государственное производственное объединение «Минскстрой»
220050, г. Минск, ул. К. Маркса, 13А

режим работы: с 8.30 до 17.45, перерыв 13.00-14.00
тел. приемной 227 78 70, тел. 227 52 36, 226 03 01, 227 50 64.

Зарегистрировано решением Мингорисполкома от 18 января 2007 г. № 140 в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей № 1000713205.

Выполнена функция заказчика, объединением с 2004 по 2008 год построенны и введены в эксплуатацию жилые дома:

- ул. Захарова, д. 63, ул. Захарова, д. 67, корп. 1, ул. Великоморская, д. 10, ул. Великоморская, д. 12, ул. Роменская, д. 5, ул. Матусевича, д. 90, пр-т Рокоссовского, д. 78, пр-т Рокоссовского, д. 76, пр. Рокоссовского, 80, ул. Филлимонова, д. 14, пр-т Независимости, д. 168, корп. 1, пр-т Независимости, д. 168, корп. 2, ул. Есенина, д. 30, ул. Есенина, д. 34, ул. Есенина, д. 36.

Объединение осуществляет строительство объекта «Жилой район Масюковщина. Микрорайон Масюковщина-4 (жилой дом № 8)» в г. Минске.

Лицензия № 02250/0264117 выдана Министерством архитектуры и строительства РБ 09.04.2007 года сроком на пять лет.

Здание жилого дома запроектировано из четырех секций. Количество жилых помещений жилого дома — 135.

Начало строительства — июль 2009 года.

Окончание строительства — июнь 2010 года.

Проектно-сметная документация прошла в установленном порядке:

- государственную экспертизу от 09.07.2009 года № 0752-2009;
- государственную экологическую экспертизу 29.05.2007 года № 134.

Свидетельство о государственной регистрации создания земельного участка и возникновения права на него от 08.06.2009 г. № 500/962-1616.

Земельный участок площадью 1,261 га. Проектом предусмотрено устройство подъездов, пешеходных связей, установка малых архитектурных форм, озеленение, организация детских игровых, спортивных, хозяйственных площадок.

Договоры создания объекта долевого строительства будут заключаться как с гражданами, состоящими на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий, так и с гражданами, не нуждающимися в улучшении жилищных условий, но желающими их улучшить.

Стоимость строительства 1 кв. метра жилых помещений без отделочных работ в текущих ценах составляет — 2 311 587 руб.

Предметом договора будет являться строительство жилого помещения.

В состав общего имущества в многоквартирном жилом доме, которое подлежит передаче в долевую собственность, входят: межквартирные лестничные клетки, лестницы, лифты, лифтовые и иные шахты, коридоры, крыша, технические этажи и подвал, другие места общественного пользования, несущие, ограждающие несущие конструкции, механическое, электрическое, сантехническое и иное оборудование, находящееся за пределами или внутри жилых и нежилых помещений, элементы инженерной инфраструктуры, озеленения и благоустройства, а также отдельно стоящие объекты, служащие целевому использованию здания и право землепользования.

Договор строительного подряда от 20.07.2009 № 6С-07-2009.

Информацию о строительстве жилого дома и объектах долевого строительства можно получить в каб. 105, 311 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 13А.

И. о. генерального директора В.С. Василевич

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ

Государственное производственное объединение «Минскстрой»
220050, г. Минск, ул. К. Маркса, 13А

режим работы: с 8.30 до 17.45, пятница с 8.30 до 16.30, перерыв 13.00-14.00
тел. приемной 227 78 70, тел. 227 52 36, 226 03 01, 227 50 64.

Зарегистрировано решением Мингорисполкома от 18 января 2007 г. № 140 в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей № 1000713205.

Выполнена функция заказчика, объединением с 2004 по 2008 год построены и введены в эксплуатацию жилые дома:

- ул. Захарова, д. 63; ул. Захарова, д. 67, корп. 1; ул. Великоморская, д. 10; ул. Великоморская, д. 12; ул. Роменская, д. 5; ул. Матусевича, д. 90; пр-т Рокоссовского, д. 78; пр-т Рокоссовского, д. 76; пр. Рокоссовского, д. 80; ул. Филлимонова, д. 14; пр-т Независимости, д. 168, корп. 1; пр-т Независимости, д. 168, корп. 2; ул. Есенина, д. 30; ул. Есенина, д. 34; ул. Есенина, 36, жилища в новых микрорайонах Масюковщина-3, 4, 5.

Строительство многоквартирного жилого дома № 5 по генплану со встроенными помещениями по пр. Независимости в м-н Урочье-3 (12-17-этажный 3-секционный 202-квартирный со встроенными помещениями общественного назначения) в г. Минске.

Лицензия № 02250/0264117 выдана Министерством архитектуры и строительства РБ 9.04.2007 года сроком на 5 лет.

Здание жилого дома запроектировано из трех разновысоких секций: 1 и 3 секции — 12 этажей, 2 секция — 17 этажей. В нижней подземной части предусмотрены 2 этажа нежилых помещений. Количество квартир в жилом доме — 202.

Начало строительства — август 2008 года.

Окончание строительства — IV квартал 2009 года.

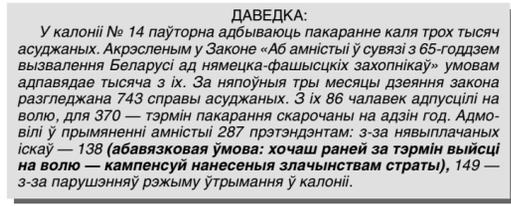
Проектно-сметная документация прошла в установленном порядке:

- государственную экспертизу от 17 октября 2006 года № 2245-5/06;
- государственную экологическую экспертизу 27 августа 2006 года № 425-2006.

И. о. генерального директора В.С. Василевич

«АСУДЖАНЫ ЧАКАЕ АМНІСТЫІ, ЯК САЛДАТ ДЭМБЕЛЮ»

Каб даведацца, з якімі думкамі вяртаюцца на волю амніставаныя, карэспандэнт «Звезды» накіравалася ў папраўчую калонію № 14, што пад Барысавам

ДАВЕДКА:
У калоніі № 14 паўторна адбываюць пакаранне каля трох тысяч асуджаных. Акрэсленым у Законе «Аб амністыі ў сувязі з 65-годдзем вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў» умовам адпавядае тысяча з іх. За няпоўныя тры месяцы дзеяння закона разгледжана 743 справы асуджаных. З іх 86 чалавек адпусцілі на волю, для 370 — тэрмін пакарання скарачаны на адзін год. Адмовілі ў прымяненні амністыі 287 прэтэндэнтам: з-за нявыплачаных іскаў — 138 (абавязкова ўмова: хочаш раней за тэрмін выйсці на волю — кампенсій нанесеныя злычывам страты), 149 — з-за парушэнняў рэжыму ўтрымання ў калоніі.

«Выйдзі на волю якраз на 100-годдзе рэвалюцыі»

З такімі словамі паставіў свой подпіс пад просьбай аб памілаванні асуджаны, якому скарацілі тэрмін зняволення на год. Па ім складана было сказаць радаваў ён гэтаму ці не. Зразумела, да 2017 года яшчэ далёка. Іншая справа — тыя, каму засталася пасля амністыі сядзець год, а то і менш. Але самыя шчаслівымі выглядаюць дзесяці асуджаных. Яны ўжо заўтра будуць засынаць на не нарах, а дома на сваім ложку. Праўда, як высветлілася, не ўсе маюць свой ложак, не кажучы ўжо пра дом...

«Я прыяць усё, што ў мяне было»

Сяргей Аляксандравіч (імёны змененыя па просьбе асуджаных) праходзіў у калоніі курс прымусовага лячэння ад алкагалізму. Раней займаў кіруючую пасаду ў Міністэрстве па надзвычайных сітуацыях. Меў грошы, знаёмствы, жыллё... Цяпер у яго не засталася нічога, акрамя мацы, і з'яой ён стара-еца не падтрымлівае статус ад-і, і цаўнаісці да ўсяго, што ад-бываецца ў свеце.

«Можна знайсці ў калоніі з дзясятка чалавек, якія не хочуць вяртацца на волю. Маўляў, нас і тут нядрэнна корміць. Гэта, як праўда, пенсіянеры, у якіх па той бок кратаў нічога не засталася.»

— Я расчараваўся не толькі ў каханні, але і ў сяброўстве. Практычна ўсе ад мяне адвэрнуліся. Падтрыма-лі ў складаную хвіліну толькі родныя. Цяпер я па-сапраўдному зраз-умеў сэнс прымаўкі «сяры пазна-юцца ў бядзе». І ведаеце, яшчэ я

— Люблю глядзець тэлеві-зар, чытаць газеты, кнігі. Тут такая магчымасць была, таму час у няволі не праходзіў марна.

— Вы разумееце, што калі па-чынае піць, то вярнецца сюды ў чар-говы раз? — Пытаецца ў асуджа-нага на камісіі па амністыі намеснік пракурора Барысаўскага раёна Міхалі НЕСЦЯРЧУК.

— Разумею. Тут больш як год трымаўся — не піў. І там утрымаўся, — пераконвае ўжо немалады мужчына.

— Угадвае пра мінулае жыццё не-ахвотна.

— Ну што мінулае... Халодны і брудны барак. Палова батона, пачак «Астры» і «Ролтан» — мой дзённы рацыён. Сабутэльнікі, якія потым мяне і здалі міліцыі...

— Разумею. Тут больш як год трымаўся — не піў. І там утрымаўся, — пераконвае ўжо немалады мужчына.

— Угадвае пра мінулае жыццё не-ахвотна.

— Ну што мінулае... Халодны і брудны барак. Палова батона, пачак «Астры» і «Ролтан» — мой дзённы рацыён. Сабутэльнікі, якія потым мяне і здалі міліцыі...

— Разумею. Тут больш як год трымаўся — не піў. І там утрымаўся, — пераконвае ўжо немалады мужчына.

— Угадвае пра мінулае жыццё не-ахвотна.

— Ну што мінулае... Халодны і брудны барак. Палова батона, пачак «Астры» і «Ролтан» — мой дзённы рацыён. Сабутэльнікі, якія потым мяне і здалі міліцыі...

— Разумею. Тут больш як год трымаўся — не піў. І там утрымаўся, — пераконвае ўжо немалады мужчына.

— Угадвае пра мінулае жыццё не-ахвотна.

— Ну што мінулае... Халодны і брудны барак. Палова батона, пачак «Астры» і «Ролтан» — мой дзённы рацыён. Сабутэльнікі, якія потым мяне і здалі міліцыі...

— Разумею. Тут больш як год трымаўся — не піў. І там утрымаўся, — пераконвае ўжо немалады мужчына.

— Угадвае пра мінулае жыццё не-ахвотна.

— Ну што мінулае... Халодны і брудны барак. Палова батона, пачак «Астры» і «Ролтан» — мой дзённы рацыён. Сабутэльнікі, якія потым мяне і здалі міліцыі...

— Разумею. Тут больш як год трымаўся — не піў. І там утрымаўся, — пераконвае ўжо немалады мужчына.

— Угадвае пра мінулае жыццё не-ахвотна.

— Ну што мінулае... Халодны і брудны барак. Палова батона, пачак «Астры» і «Ролтан» — мой дзённы рацыён. Сабутэльнікі, якія потым мяне і здалі міліцыі...

— Разумею. Тут больш як год трымаўся — не піў. І там утрымаўся, — пераконвае ўжо немалады мужчына.

— Угадвае пра мінулае жыццё не-ахвотна.

— Ну што мінулае... Халодны і брудны барак. Палова батона, пачак «Астры» і «Ролтан» — мой дзённы рацыён. Сабутэльнікі, якія потым мяне і здалі міліцыі...

— Разумею. Тут больш як год трымаўся — не піў. І там утрымаўся, — пераконвае ўжо немалады мужчына.

— Угадвае пра мінулае жыццё не-ахвотна.

— Ну што мінулае... Халодны і брудны барак. Палова батона, пачак «Астры» і «Ролтан» — мой дзённы рацыён. Сабутэльнікі, якія потым мяне і здалі міліцыі...

— Разумею. Тут больш як год трымаўся — не піў. І там утрымаўся, — пераконвае ўжо немалады мужчына.

— Угадвае пра мінулае жыццё не-ахвотна.

— Ну што мінулае... Халодны і брудны барак. Палова батона, пачак «Астры» і «Ролтан» — мой дзённы рацыён. Сабутэльнікі, якія потым мяне і здалі міліцыі...

— Разумею. Тут больш як год трымаўся — не піў. І там утрымаўся, — пераконвае ўжо немалады мужчына.

— Угадвае пра мінулае жыццё не-ахвотна.

— Ну што мінулае... Халодны і брудны барак. Палова батона, пачак «Астры» і «Ролтан» — мой дзённы рацыён. Сабутэльнікі, якія потым мяне і здалі міліцыі...

— Разумею. Тут больш як год трымаўся — не піў. І там утрымаўся, — пераконвае ўжо немалады мужчына.

— А ці ёсць у цябе на волі добрыя сябры?
— Ёсць. Яны ўжо жанатыя і пра-цуюць. Я таксама хачу ўладкавацца на працу. Пайду вучыцца ў вяр-чэную школу, бо пакуль быў на волі, паспеў скончыць толькі 8 класаў. Пляную вучыцца і працаваць. Будзе складана. Ну і што. Галоўнае, каб як мага менш волнага часу застава-лася. Бо краў я таму, што не было чым заняцца.

Чым амністыя аддужыць?

Адказ на гэта пытанне пааб-яцалі даць у Навукова-практыч-ныя цэнтры праблем умацаван-ня законнасці і правапарадку Генеральнай пракуратуры Рэспублікі Беларусь. Але толькі не-дзе праз год.

— Кіраўніцтва Генеральнай пра-куратуры даручыла нам правесці маніторынг светлягі амністыі, — распавядае Павел КІРЭНКА, на-чалнік аддзела інфармацыяна-аналітычнага забеспячэння кры-міналагічных даследаванняў. — Але каб зрабіць аб'ектыўны і грун-тоўны вынік адносна наступстваў амністыі, зразумела, недастаткова аднаго дня. Трэба, каб праўдзю час. Плянум закончыць даследаванне ў першай палове 2010 года.

— Павел Якаўлевіч, раскажыце, калі ласка, чытачам, з якой мэтай праводзіцца гэты мані-торынг?
— Пытанне аб неабходнасці ам-ністыі не стаць. Яна, бяспрэчна, патрэбная. Іншы момант: у дачы-ненні да якіх злычываў яна павінна прымяняцца? Магчыма, пасля пра-вядзення маніторынгу кола асобаў, якія могуць разліч-ваць на амністыю, мэтазгод-на будзе звужаць. Але гэта толькі папярэднія меркаванні. Усё будзе залежыць ад таго, які працэнт амніставаных вы-карыстае свой шанец на вы-праўленне, а які папоўніць шэрагі роўдзівястаў.

— Якім чынам вы будзеце збіраць інфармацыю аб амніставаных?
— Перш-наперш, пасля таго як у лістападзе, згодна з Законам «Аб амністыі...», будзе адпущаны на волю апошні асуджаны, мы зпра-сім з Дэпартаменту выканання па-каранняў агульную колькасць ам-ніставаных за шэсць месяцаў. За-тым запатрабуем у пракуратуры абласцей поўную інфармацыю аб кожным асуджаным. У тым ліку та-кую: дзе ён цяпер знаходзіцца, чым займаецца, ці звяртаўся ён у служ-бу занятасці, ці атрымаў там пад-трымку і інш. Вельмі важна высвет-ліць, чыя віня ў тым, што некаторыя з амніставаных нядоўга затрымі-ляюцца на волі? Организацыя мясцовай улады, якія не падтрымалі былога асуджанага, ці ўпласнае нежаданне жыць па законе?

— Якім чынам вы будзеце збіраць інфармацыю аб амніставаных?
— Перш-наперш, пасля таго як у лістападзе, згодна з Законам «Аб амністыі...», будзе адпущаны на волю апошні асуджаны, мы зпра-сім з Дэпартаменту выканання па-каранняў агульную колькасць ам-ніставаных за шэсць месяцаў. За-тым запатрабуем у пракуратуры абласцей поўную інфармацыю аб кожным асуджаным. У тым ліку та-кую: дзе ён цяпер знаходзіцца, чым займаецца, ці звяртаўся ён у служ-бу занятасці, ці атрымаў там пад-трымку і інш. Вельмі важна высвет-ліць, чыя віня ў тым, што некаторыя з амніставаных нядоўга затрымі-ляюцца на волі? Организацыя мясцовай улады, якія не падтрымалі былога асуджанага, ці ўпласнае нежаданне жыць па законе?

— Якім чынам вы будзеце збіраць інфармацыю аб амніставаных?
— Перш-наперш, пасля таго як у лістападзе, згодна з Законам «Аб амністыі...», будзе адпущаны на волю апошні асуджаны, мы зпра-сім з Дэпартаменту выканання па-каранняў агульную колькасць ам-ніставаных за шэсць месяцаў. За-тым запатрабуем у пракуратуры абласцей поўную інфармацыю аб кожным асуджаным. У тым ліку та-кую: дзе ён цяпер знаходзіцца, чым займаецца, ці звяртаўся ён у служ-бу занятасці, ці атрымаў там пад-трымку і інш. Вельмі важна высвет-ліць, чыя віня ў тым, што некаторыя з амніставаных нядоўга затрымі-ляюцца на волі? Организацыя мясцовай улады, якія не падтрымалі былога асуджанага, ці ўпласнае нежаданне жыць па законе?

— Якім чынам вы будзеце збіраць інфармацыю аб амніставаных?
— Перш-наперш, пасля таго як у лістападзе, згодна з Законам «Аб амністыі...», будзе адпущаны на волю апошні асуджаны, мы зпра-сім з Дэпартаменту выканання па-каранняў агульную колькасць ам-ніставаных за шэсць месяцаў. За-тым запатрабуем у пракуратуры абласцей поўную інфармацыю аб кожным асуджаным. У тым ліку та-кую: дзе ён цяпер знаходзіцца, чым займаецца, ці звяртаўся ён у служ-бу занятасці, ці атрымаў там пад-трымку і інш. Вельмі важна высвет-ліць, чыя віня ў тым, што некаторыя з амніставаных нядоўга затрымі-ляюцца на волі? Организацыя мясцовай улады, якія не падтрымалі былога асуджанага, ці ўпласнае нежаданне жыць па законе?

— Якім чынам вы будзеце збіраць інфармацыю аб амніставаных?
— Перш-наперш, пасля таго як у лістападзе, згодна з Законам «Аб амністыі...», будзе адпущаны на волю апошні асуджаны, мы зпра-сім з Дэпартаменту выканання па-каранняў агульную колькасць ам-ніставаных за шэсць месяцаў. За-тым запатрабуем у пракуратуры абласцей поўную інфармацыю аб кожным асуджаным. У тым ліку та-кую: дзе ён цяпер знаходзіцца, чым займаецца, ці звяртаўся ён у служ-бу занятасці, ці атрымаў там пад-трымку і інш. Вельмі важна высвет-ліць, чыя віня ў тым, што некаторыя з амніставаных нядоўга затрымі-ляюцца на волі? Организацыя мясцовай улады, якія не падтрымалі былога асуджанага, ці ўпласнае нежаданне жыць па законе?

— Якім чынам вы будзеце збіраць інфармацыю аб амніставаных?
— Перш-наперш, пасля таго як у лістападзе, згодна з Законам «Аб амністыі...», будзе адпущаны на волю апошні асуджаны, мы зпра-сім з Дэпартаменту выканання па-каранняў агульную колькасць ам-ніставаных за шэсць месяцаў. За-тым запатрабуем у пракуратуры абласцей поўную інфармацыю аб кожным асуджаным. У тым ліку та-кую: дзе ён цяпер знаходзіцца, чым займаецца, ці звяртаўся ён у служ-бу занятасці, ці атрымаў там пад-трымку і інш. Вельмі важна высвет-ліць, чыя віня ў тым, што некаторыя з амніставаных нядоўга затрымі-ляюцца на волі? Организацыя мясцовай улады, якія не падтрымалі былога асуджанага, ці ўпласнае нежаданне жыць па законе?

— Якім чынам вы будзеце збіраць інфармацыю аб амніставаных?
— Перш-наперш, пасля таго як у лістападзе, згодна з Законам «Аб амністыі...», будзе адпущаны на волю апошні асуджаны, мы зпра-сім з Дэпартаменту выканання па-каранняў агульную колькасць ам-ніставаных за шэсць месяцаў. За-тым запатрабуем у пракуратуры абласцей поўную інфармацыю аб кожным асуджаным. У тым ліку та-кую: дзе ён цяпер знаходзіцца, чым займаецца, ці звяртаўся ён у служ-бу занятасці, ці атрымаў там пад-трымку і інш. Вельмі важна высвет-ліць, чыя віня ў тым, што некаторыя з амніставаных нядоўга затрымі-ляюцца на волі? Организацыя мясцовай улады, якія не падтрымалі былога асуджанага, ці ўпласнае нежаданне жыць па законе?

— Якім чынам вы будзеце збіраць інфармацыю аб амніставаных?
— Перш-наперш, пасля таго як у лістападзе, згодна з Законам «Аб амністыі...», будзе адпущаны на волю апошні асуджаны, мы зпра-сім з Дэпартаменту выканання па-каранняў агульную колькасць ам-ніставаных за шэсць месяцаў. За-тым запатрабуем у пракуратуры абласцей поўную інфармацыю аб кожным асуджаным. У тым ліку та-кую: дзе ён цяпер знаходзіцца, чым займаецца, ці звяртаўся ён у служ-бу занятасці, ці атрымаў там пад-трымку і інш. Вельмі важна высвет-ліць, чыя віня ў тым, што некаторыя з амніставаных нядоўга затрымі-ляюцца на волі? Организацыя мясцовай улады, якія не падтрымалі былога асуджанага, ці ўпласнае нежаданне жыць па законе?

— Якім чынам вы будзеце збіраць інфармацыю аб амніставаных?
— Перш-наперш, пасля таго як у лістападзе, згодна з Законам «Аб амністыі...», будзе адпущаны на волю апошні асуджаны, мы зпра-сім з Дэпартаменту выканання па-каранняў агульную колькасць ам-ніставаных за шэсць месяцаў. За-тым запатрабуем у пракуратуры абласцей поўную інфармацыю аб кожным асуджаным. У тым ліку та-кую: дзе ён цяпер знаходзіцца, чым займаецца, ці звяртаўся ён у служ-бу занятасці, ці атрымаў там пад-трымку і інш. Вельмі важна высвет-ліць, чыя віня ў тым, што некаторыя з амніставаных нядоўга затрымі-ляюцца на волі? Организацыя мясцовай улады, якія не падтрымалі былога асуджанага, ці ўпласнае нежаданне жыць па законе?

— Якім чынам вы будзеце збіраць інфармацыю аб амніставаных?
— Перш-наперш, пасля таго як у лістападзе, згодна з Законам «Аб амністыі...», будзе адпущаны на волю апошні асуджаны, мы зпра-сім з Дэпартаменту выканання па-каранняў агульную колькасць ам-ніставаных за шэсць месяцаў. За-тым запатрабуем у пракуратуры абласцей поўную інфармацыю аб кожным асуджаным. У тым ліку та-кую: дзе ён цяпер знаходзі

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)
 Больш як два гадзі ішла падрыхтоўчая работа — зацвярджалі адзін з мнства варыянтаў сцэнарыяў, раіліся з ваеннымі кансультантамі, вырашалі мнства фінансавых, арганізатарскіх і юрыдычных пытанняў. Здымкі павіны былі пачацца яшчэ летась, але не складался — перанеслі на гэты год. Першы дзень работы адбыўся толькі 5 ліпеня, але цяпер ужо збочаваць няма куды — здымачны перыяд разлічаны на ліпень, жнівень і верасень (некаторыя сцэны, магчыма, будуць здымаць у павільёнах у кастрычніку). За гэты час ствараліся павіны аднавіць падзеі абароны Брэсцкай крэпасці, як абяцалі — «з дакументальнай дакладнасцю».

Любоў, гераізм і вайна
 Цяжка так адразу вызначыць, да якога жанру належыць будучы фільм. Гістарычны? Безумоўна. Ваенна-патрыятычны? Нама ніякіх сумневаў. Драматычны? Па змаўчанні. Баявік? Не без таго. Стваральнікі карціны, зрэшты, дадаюць яшчэ адно азначэнне.

— Мы здымаем праўдзівае кіно, — падкрэслівае генеральны прадзюсар фільма Ігар Угольнікаў, старшыня ТРА Саюза. — Таму, напрыклад, выкарысталі са сцэнарыя адну сцэну — вельмі моцную, але прадуманую, з-за якой у гледачоу маглі з'явіцца сумневы ў паўнасці падзей.

— У гэтым фільме ёсць адна вартасць, якая адрознівае яго ад мнства іншых сучасных карцін, — падхвілівае рэдактар карціны Іван Варэб'ю. — Праўда мастацтва тут знаходзіцца ў межах праўды гістарычнай. Перад тым, як прыступіць да работы, мы прачыталі звыш 300 успамінаў абаронцаў Брэсцкай крэпасці, сустрэчаліся з Пятром Качельніковым (брацтваўчанін, адзін з абаронцаў штыдальні, які жыў у Беларусі. — Аўт.). Таму які эпизод ні возьмеш — ён альбо адбываўся насамрэч, альбо мог адбывацца ў гэты час, у гэтым месцы і з гэтымі людзьмі. У фільме мнства пранізлівых гісторыяў, якія прымусяць гледача плакаць, гісторыя каханна, мужнасці, вернасці доўгу... Па форме гэта — фільм-катастрофа, а па змесце — усё ж ваенна-патрыятычная драма.

2-гадзінны фільм ахоплівае падзеі чэрвеня-ліпеня 1941 года. У сюжэце пераплецення гісторыі некалькіх сапраўдных абаронцаў Брэсцкай крэпасці — камісара Фаміна, маёра Гаўрылава, начальніка пагранзаставы Кіжаватава. Яны змагаюцца ў крэпасці ў розных ачагах супраціўлення і адзін з адным не перасякаюцца. Злучае іх іх яшчэ адна гісторыя — першага каханна мінчанкі Ані, дачкі Кіжаватава, і выхаванца музычнага ўзвода, масквіча Сашкі Акімава (ягоны прататып, 15-гадовы беларус Пётр Клыпа, гераічна змагаўся ў Брэсцкай крэпасці нароўні з дарослымі байцамі). На працягу ўсяго фільма падлеткі, шукваючы адзін аднаго, трапляюць у розныя куткі крэпасці. Так што месца ў фільме хопіць і гераізму, і гістарычнай праўдзе, і каханню... І усё ж,

нагадае рэжысёр Аляксандр Котт, «гэта не меладрама, а рэжывіем; галоўнае ў гэтым фільме — любоў да Радзімы, за якую людзі змагаліся і паміралі».

Што адметна, галоўныя ролі дасталіся запар расійскім акцёрам: Фаміна іграе Павел Дзвярэжніка, Кіжаватава — Андрэй Мярзлінкін, які замяніў прызначанага было на гэту ролю Яўгена Цыганова, Гаўрылава — Аляксандр Коршунаў, замест Мярзлінкіна. І нават ролю Сашкі Акімава выканае расіянін — малады актёр Аляксей Капашоў.

— А для беларускіх акцёраў што-небудзь засталася? — не ўцярапілі мы. — Натуральна, — запэўніў рэжысёр-пастаноўшчык Аляксандр Котт, — у фільме занята мнства артыстаў. — А для беларускіх акцёраў што-небудзь засталася? — не ўцярапілі мы. — Натуральна, — запэўніў рэжысёр-пастаноўшчык Аляксандр Котт, — у фільме занята мнства артыстаў.

Пры больш настойлівай спробе ўдакладніць гэта «мнства» успылі ўсёго тры прызвешчы: Анію Кіжаватава, у фільме іграе актрыса Вераніка Ніканавы, таксама ў кінематаграфічнай крэпасці знайшліся па «цагліцы» для Генадзя Давыдзкі і Анатолія Ката.

Беларускую прысутнасць у кадры ў выніку будзе забяспечваць у асноўным масоўка — больш як 500 брацтваўчан, у тым ліку і вайскоўцаў з 38-ай асобнай мабільнай брыгады, якім не прывыкаць насіць ваенную форму. А галоўным гераіям для большага ўваходжання ў вобраз ваенныя кансультанты карціны, сярэд якіх дырэктар мемарыяльнага комплексу «Брэсцкая крэпасць-герой» Валерый Губарэнка, давалі чытаць успаміны абаронцаў і ладзілі шэраг эскурсіў, прычым кожнаму расказвалі падрабязна менавіта пра яго гераю. Аляксандр Коршунаў прызнаўся, што хацеў бы шмат у чым быць падобным да свайго персанажа, маёра Гаўрылава: «Вонкава, кажучы, падобны — спрабую яшчэ знутры выцягнуць з сабе тыя якасці, што ў яго былі. У сэнсе чалавечай сілы, волі, адказнасці за людзей, за краіну і за ўсё тое, што адбываецца навокал, думаю, мне ёсць чаму паўчыцца ў Гаўрылава».

І усё ж крыху грызе чарвячок сумнення: раней фільм рабіў акцёр знакамітым, а цяпер з'явілася традыцыя ва ўсякую карціну адразу запрашаць папулярных акцёраў. Ці не атрымаецца так, што частка гледачоў пойдзе не на «Брэсцкую крэпасць», а «на Мярзлінкіна»?

ДАВЕДКА
 Поўнаметражны мастацкі фільм «Брэсцкая крэпасць» здымаецца па заказе Тэлерэдыёвешчальнай арганізацыі Саюзнай дзяржавы. З расійскага боку партнёрам выступіла кампанія «Цэнтрал Партнершып», з беларускага — нацыянальная кінастудыя «Беларусьфільм».

Сцэнарый да «Брэсцкай крэпасці» напісаны групай аўтараў, у складзе якой Аляксей Дудараў, Уладзімір Яромін, Канстанцін Варэб'ю і Аляксандр Котт. Апошні таксама абраны рэжысёрам фільма (мае ў актыве экранізацыю раманаў В. Пікуля «Рэжывіем каравану РQ-17» і М. Лермантава «Герой нашага часу»).

Фінансуюцца кінастужка з саюзнага бюджэту. Прэм'ера яе павіна адбыцца ў 2010 годзе, да 65-годдзя Вялікай Перамогі.

Галівуд не пройдзе
 На полі за Паўночным вяротамі, дзе на бліжэйшыя некалькі месяцаў разгарнулася здымачная пляцоўка, часовае зацішша.

«Перад боем, — дадаюць рабочыя, якія перацягваюць асветляльную апаратуру туды, дзе адбудзецца наступная сцэна, — сёння здымаем апошні бой маёра Гаўрылава». «Маёру» — Аляксандру Коршунаву — у асобным намісце масткі папраўляюць намалёваныя шырма і маршчыны. Камусьці з радавых байцоў грывіры старанна дамалёваюць абдрабуную шыю — так натуральнічна, што страўнікі мікаполі падскоквае да горла.

Але кіношнікі — людзі прывычныя, ведаюць, што вайна вайной, а абед па раскладзе, таму скарыстоўваюць паўзу для перакосу. Журналісты, займаючы сумны вольт прасты комплексны абед у мясцовай кавярні «Цытадэль» «пацягну» на 17,5 тысячы рублёў — без асаблівай зазіраўцы глядзяч і ўслед. Дый тое — калі ўдумацца, што такое нашы незалпаваныя выдаткі ў параўнанні з сітуацыяй, у якой апынуліся стваральнікі фільма. Бюджэт карціны, 225 мільёнаў расійскіх рублёў (65% зростаў выдзеліў расійскі бок, 35% — беларускі), быў зацверджаны Саўмінам Саюзнай дзяржавы яшчэ пазалетась. Але калі тады гэта складала амаль 9 мільёнаў долараў, то цяпер амаль 9 мільёнаў долараў. «Мы разумеем, што нам ні капейкі больш не дадуць, і гэтак накладвае пэўны адбітак. Давялося шмат чаго спрацаваць, — расказвае Ігар Угольнікаў.

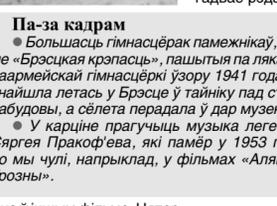
— Са сцэнарыя былі вымушаны выкарыстаць 22 сцэны, адвонліся ад раней заяўленай ідэі прыцягнення нямецкага прадзюсара і акцёраў, ад здымак у Калінінградзе, ад запрашэння рэжысёра з ЗША для батальных сцэн...».

У генеральнага прадзюсара ТРА Саюза Яўгена Айзіковіча крыху іншая версія: маўляў, галівудскага спецыяліста па спецэфектах, які працаваў у тым ліку ў Спілберга, выразылі не запрашаць не з прычыны эканоміі, а з палітычных меркаванняў — «мы баяліся, як амерыканскі рэжысёр будзе адлюстроўваць савецкую рэчаіснасць, як са святых рэчаў атрымаецца чарговае «Выраваецца радавога Раяна». У выніку спецэфектамі зоймуцца расійскія спецыялісты-кам'ютарышчы. Напрыклад, на здымачным «полі бою» стаяць тры танкі, з якіх два — фанерныя, а сапраўдны толькі адзін, «беларусьфільмаўскі» — з дапамогай кам'ютарнай графікі з гэтых машын кланіруюць цэлы полк. Некаторыя сучасныя элементы ў кадры, наадварот, замалююць. Таксама дзевяццацца ўмяшчэння выбуху, якія ў рэальнасці не надта магутныя — усё ж музейны комплекс, трэба нічога не пашкоджаць.

— Думаю, кам'ютарных спецэфектаў будзе мнства, але мы пастараемся зрабіць так, каб яны не кідаліся ў вочы сваёй штучнасцю, не выбіваліся з канвы падзей у фільме, — разважае мастак-пастаноўшчык Алім Мацвяляк, на рахунку якога ўжо ёсць адна карціна пра Брэсцкую крэпасць, «Я — рускі салдат...».

Гэтага ж дабіваецца мастак па касцюмах Сяргей Стручоў, групе якога давялося не толькі пашыць 100 нямецкіх і 250 савецкіх камплектаў вайсковай формы, але і ўдакладніць у кансультантаў яе адпаведнасць рэаліям.

Што будзе з вільным гардэробам далей? Магчыма, ён

Па-за кадрам
 ● Большасць гімнасцэрака памежнікаў, якія мы ўбачым у фільме «Брэсцкая крэпасць», пашытыя па лякале сапраўднай чырвонаармейскай гімнасцэры ўзору 1941 года. Яе здымачная група знайшла летась у Брэсце ў тайніку пад страхой дома 1938 года пладубовы, а сёлета перадала ў дар музею Брэсцкай крэпасці.

● У карціне прагучыць музыка легендарнага кампазітара Сяргея Пракоф'ева, які памёр у 1953 годзе. Яго творы ў кіно мы чулі, напрыклад, у фільмах «Аляксандр Неўскі» і «Іван Грозны».

цін Варэб'ю. — Адбылася гэта, дарчыні, літаральна метраў за 100 ад таго месца, дзе мы з вамі стамі — тут раней былі дамы камсаства. У адным з іх і жыла сям'я паўлітра Івана Пачэрнікава: ён, жонка і двое маленькіх дзяцей. Калі пачаўся артоабстрэл, дзяцей прывялілі сцяной, яны загінулі на вачах у бацькоў. Бацькі ўдвая яшчэ маглі звакуавацца, але засталіся. І адстрэліліся, калі было магчыма. Дзева апошнія патроны пакінулі для сябе, пры гэтым забіўшы не адзін дзясятка немцаў. Гэта, на мой погляд, адна з вельмі трагічных гісторыяў сапраўднай любові, бацькоўскага доўгу і воінскага абавязку. Таму я настойваю, што жыць — лепшы сцэнарыст, трэба проста старацца дакапацца да рэальных фактаў.

Пакуль што можна толькі здагадацца, якім атрымаецца фільм і які прымучы яго першыя гледачы — ветэраны Вялікай Айчыннай. Але вядома, што мнства вырашае фінальную сцэна — ставіць кропку або шматкропце, паказвае хэлі-энд або трагічную бездань, і пакайце той самы настрой, з якім гледачы выходзяць з кіназатра.

— На якім моманце лагічна завяршаюцца падзеі фільма, якой будзе апошняя сцэна? — дазнаёмся ў генеральнага прадзюсара.

— У рэжысёрскім варыянце сцэнарыя апошняя сцэна — наш галоўны герой, былы хлопчык з музавода, якому цяпер 80 гадоў і ён сівалосы стары, прыходзіць да мемарыяла, дзе сядзець іншыя гераі — абаронцаў крэпасці пазначана на прозвішча Кіжаватава.

— Нечым нагадавае канцоўку фільма «А зорі здыць тыхіе». Не баіцеся, што гледачы будуць параўноўваць з іншымі карцінамі пра вайну? — Не баюся. Няхай параўноўваюць. Час змяніўся, кіно змянілася, мы змяніліся. Наша задача — сказаць праўду, а фільм — гэта жыццё і істаці, і якім будзе яго жыццё, мы пакуль што не ведаем.

Вікторыя Аўтара.
 Фота аўтара.

ва ўспамінах былых абаронцаў цытадэлі — гісторыі таксама цалкам рэальныя, але раней не вядомыя.

— Напрыклад, мы знайшлі ў мемуарах і ўключылі ў фільм такі эпизод, калі нямецкі яфрэйтар — калекцыянер, відаць, — загадаў аднаму з рускіх салдатаў сабраць у каску зорачкі і знакі адрознення з забітых таварышаў, — дзеліцца Ігар Угольнікаў. — Хлопец са слязамі выканаў гэты загад. Потым працягнуў напоўненую зорачкамі каску немцу... толькі не забываць папярэдне пакласці туды гранату з выдранай чакой. У выніку загінуў і наш салдат, і яфрэйтар, і яшчэ некалькі немцаў, якія стаялі паблізу.

— Яшчэ адзін з фрагментаў, вельмі моцны па драматызме — гібель сям'і Пачэрнікавых, — прыгадавае рэдактар карціны Канстанцін Варэб'ю. — Адбылася гэта, дарчыні, літаральна метраў за 100 ад таго месца, дзе мы з вамі стамі — тут раней былі дамы камсаства. У адным з іх і жыла сям'я паўлітра Івана Пачэрнікава: ён, жонка і двое маленькіх дзяцей. Калі пачаўся артоабстрэл, дзяцей прывялілі сцяной, яны загінулі на вачах у бацькоў. Бацькі ўдвая яшчэ маглі звакуавацца, але засталіся. І адстрэліліся, калі было магчыма. Дзева апошнія патроны пакінулі для сябе, пры гэтым забіўшы не адзін дзясятка немцаў. Гэта, на мой погляд, адна з вельмі трагічных гісторыяў сапраўднай любові, бацькоўскага доўгу і воінскага абавязку. Таму я настойваю, што жыць — лепшы сцэнарыст, трэба проста старацца дакапацца да рэальных фактаў.

Пакуль што можна толькі здагадацца, якім атрымаецца фільм і які прымучы яго першыя гледачы — ветэраны Вялікай Айчыннай. Але вядома, што мнства вырашае фінальную сцэна — ставіць кропку або шматкропце, паказвае хэлі-энд або трагічную бездань, і пакайце той самы настрой, з якім гледачы выходзяць з кіназатра.

— На якім моманце лагічна завяршаюцца падзеі фільма, якой будзе апошняя сцэна? — дазнаёмся ў генеральнага прадзюсара.

— У рэжысёрскім варыянце сцэнарыя апошняя сцэна — наш галоўны герой, былы хлопчык з музавода, якому цяпер 80 гадоў і ён сівалосы стары, прыходзіць да мемарыяла, дзе сядзець іншыя гераі — абаронцаў крэпасці пазначана на прозвішча Кіжаватава.

— Нечым нагадавае канцоўку фільма «А зорі здыць тыхіе». Не баіцеся, што гледачы будуць параўноўваць з іншымі карцінамі пра вайну? — Не баюся. Няхай параўноўваюць. Час змяніўся, кіно змянілася, мы змяніліся. Наша задача — сказаць праўду, а фільм — гэта жыццё і істаці, і якім будзе яго жыццё, мы пакуль што не ведаем.

Вікторыя Аўтара.
 Фота аўтара.

«Цяка тут з лесу невядлічка Травай заросшая крыннічка» Якуб КОЛАС

Чырвоныя парэчкі замест воцату
 Не варта пераконаваць нас у негатывіўным уплыве воцату і кіслаты на наш страўнік і кішчынкі. Аднак пры нарыхтоўках без такога кансерванту, які воцат, абсыцца складана. Усё ж варта лабарагыч сабе і прыгатаваць канцэнтрат з ягад чырвоных парэчак, які і замяніць воцат. Рыхтуем так: вымытыя ягады ў друшляк апуськаем у кіпень на 3-4 секунды. Калі ягады размякчваюць, адцясваем сок. (Працэдуру можна спрацаваць, калі ёсць сокавыцэскалка). Прыгатаваны канцэнтраваны сок разліваем у слоікі, закрываем накруўкай і трымаем у халадільніку.

Сок парэчак дадаецца ў марынад для агуркоў, памідораў па 0,5 шклянкі на трохлітровы слоік. Зімой такі марынад можна піць не асцерагаючыся, у ім ёсць настой ўсіх траў, якія вы выкарыстоўваеце пры марынаванні.

Тэкі рэцэпт: на 3-літровы слоік 0,5 шклянкі парэчковага канцэнтраванага соку, солі — 1 ст. лыжка з верхам, цукру — 2 ст. лыжкі, травы на смак. Таматы заліць кіпенем, праз 3-4 хвіліны зліць і заліць кіпячым марынадам, закатаць. Гарачыя слоікі накрываць цёплай коўдрай, а калі астывуць (праз дзень), захоўваць пры пакаёвай тэмпературы.

Ратуем ураджай
 Моцныя дажджы, якія паўтараюцца летам, небяспечныя для пладоносных яблынь і груш. Каб хоць неяк падправіць становішча, прывольныя кругі пладоў культур вясенскіх і зімовых гатункаў, на якіх спее ураджай, пасля лівнёвых дажджоў трэба апыскаць слабым (0,5—0,7-працэнтным) раствором бардоскай вадкасці. Больш канцэнтраваны раствор можа выклікаць дадатковы шчодры лістапад і, як вынік, гібель дрэў у марозную зіму.

Вы пыталіся
 «У мяне часта застаецца нявыкарыстанай малочная сыроватка, якую шкада выліваць. Якія расліны на агародзе можна ёй паліваць?»

Раіса Пятроўна, Гродзенскі раён.
 Малочная сыроватка — сродак для працоўкі таматаў супраць фітафторы. Яшчэ сыроватка выкарыстоўваецца для падкормлення глебы пад расліны, якія любяць менавіта кіслую глебу, такія, напрыклад, які букаі кудыця.

«Дзе можна купіць прапарат «Шторм»?»
М. Іваноў, Карэліцкі раён.
 Прапарат «Шторм», які выкарыстоўваецца супраць мышэй, некаторыя выкарыстоўваюць для барацьбы з лютым ворагам агарода — мядзведкай. Прадаецца ён у гаспадарчых крамах ці ў пунктах продажу іншых інсектыцыдаў у выглядзе таблеткі, якая дзеліцца на часткі і закладваецца ў норкі шкідніка.

Ваш кветнік
 Вы, мабыць, заўважалі на сваіх піонях дзіўную рэч: на цёмна-зялёным лісці — агністыя пламя, нібы лісты апаліла вогнішча. Але гэта вата наддадла. На піонях адзітаюць апошнія кветкі, п'ялісты аблятаюць і падаюць на куст. Яны прыліпаюць да ліста і апыкаюць яго. Гэты апёк адбываецца літаральна за некалькі дзён. А далей — болей: воль ужо ўвесь куст парыжэў — захварэла піоня, і куст можа загінуць.

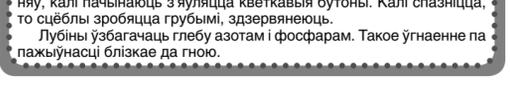
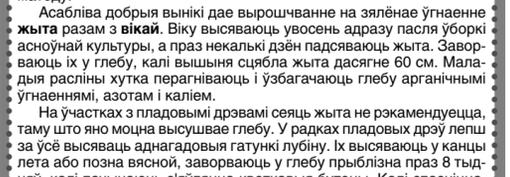
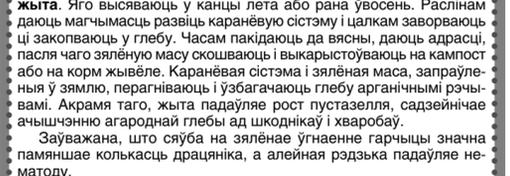
Неадкладна зраджце ўсе рэшткі ад кветак, абарвіце тое апаленае лісце, а куст энергічна патраціце, каб усе п'ялісты абсыпаліся долу. Каб не развілася хвароба, абавязкова апыскайце кусты піоняў бардоскай сумессю. Калі вы будзеце працоўваць, напрыклад, паміраць супраць фітафторы, заадно папыскайце на піоні, ружы, вярбіны і гладыёлусы, бо, як бачым, надвор'е нас сёлета не пеціць, а спрыяе з'яўленню розных хваробаў.

У рост пайшлі гладыёлусы, сцёблы пад ветрам нахліпаюцца ў розныя бакі. Вядома, можна нацягнуць шпагат уздоўж рада і прывязаць кожны кусток. Але не заўсёды гладыёлусы пасаджаны ў рад, таму самае лёгкае — прывязаць сцябло кожнай расліны да калочка. Тым больш, што ў далейшым дзевяціцца прывязаць яшчэ раз, ужо вышэй, а ў верасні супраць замаразкаў адзець на верхвінку цэлафан.

Гладыёлусы добра было б паліць караванам. Настойчы ў вядры, затым разбавіць вадой 1:8. Пасля падрыхліць і ачунчыць. Калі паліваць такім раствором, кусток вырастае здаровым, не пажаўдзе.

Калі будзеце зразаць гладыёлусы на букет, пакіньце частку сцябла з лістамі. Адвільні сувенці — зраджце іх, каб не «дагавалася» насенне ў ім. У адваротным выпадку расліна змярне, клубнечыцкія ў зямлі будуць слабыя і могуць нават не далжаць да вясны.

Зараз можна перасадзіць астры, тым больш што глеба сырая ад дажджоў, і гэта палігаче працу. Лісьце астры падае блошка? Калі вы роце астры, каб апыскаць капусту ці радыску, адначасова не забудзецеся працаваць і астры. Увоўле, усяму на агародзе патрэбныя вашы клопат і ўвага.

ГОМЕЛЬСКИЙ ОБЛАСТНОЙ ТЕРРИТОРИАЛЬНЫЙ ФОНД ГОСУДАРСТВЕННОГО ИМУЩЕСТВА
 проводит 18 сентября 2009 г. аукцион по продаже объектов недвижимости государственной собственности и на право заключения договора аренды земельного участка для обслуживания недвижимого имущества

ЛОТ № 1
 Капитальное строение (здание гаражей), инв. № 320/С-19407 и право заключения договора аренды земельного участка для обслуживания недвижимого имущества.
 Сведения о предмете аукциона: здание кирпичное одноэтажное, общей площадью 174 кв.м, фундаментом — бетонный, год постройки 1985.
 Местонахождение: Гомельская обл., г. Жлобин, ул. Северная, д. 7.
 Условия использования — под административное здание, многоквартирной жилой дом.
 Земельный участок — 0,1757 га. Срок аренды земельного участка 15 лет.
 Начальная цена единого предмета аукциона — 44 180 509 рублей, в т.ч. имущества — 33 142 019 рублей, права заключения договора аренды земельного участка — 11 038 490 рублей. Расходы, связанные с формированием земельного участка и государственной регистрацией в отношении этого участка, составляют 599 547 руб.
 Задаток, вносимый участником, — 4 000 000 рублей.
 Продавец: имущества — транспортное республиканское унитарное предприятие «Гомельское отделение Белорусской железной дороги», тел. (0232) 95 26 43; права заключения договора аренды земельного участка — Жлобинский райисполком, тел. (02334) 5 04 89.

ЛОТ № 2
 Капитальное строение (здание конторы с гаражом и сараем), инв. № 343/С-25086 и право заключения договора аренды земельного участка для обслуживания недвижимого имущества.
 Сведения о предмете аукциона: капитальное строение: 2-эт. бревенчатое здание конторы, пл. 57,2 кв.м, год постройки — 1962; кирпичный сарай, пл. 12,3 кв.м; кирпичный гараж, пл. 31,9 кв.м, год постройки 1990.
 Местонахождение: Гомельская обл., гл. Брагин, ул. Советская, 46.
 Условия использования — под производственные и складские помещения.
 Земельный участок — 0,1779 га. Срок аренды земельного участка 50 лет.
 Начальная цена единого предмета аукциона — 8 888 163 рубля, в т.ч. имущества — 7 459 233 рубля (цена снижена на 20%), права заключения договора аренды земельного участка — 1 428 930 рублей. Расходы, связанные с формированием земельного участка и государственной регистрацией в отношении этого участка, составляют 238 340 руб.
 Задаток, вносимый участником, — 800 000 рублей.
 Продавец: имущества — РУП «Гомельэнерго», тел. (0232) 79 61 16, 79 63 75, права заключения договора аренды земельного участка — Брагинский райисполком, тел. (02344) 12 67.

ЛОТ № 3
 Капитальное строение, инв. № 330/С-5617 и право заключения договора аренды земельного участка для обслуживания недвижимого имущества.
 Сведения о предмете аукциона: здание АЗС-2, пл. 61,0 кв.м, одноэтажное кирпичное здание, перекрытия — жб плиты, кровля — совмещенная рулонная, год постройки — 1972.
 Местонахождение: Гомельская область, г. Мозырь—11, промузел Михалки.
 Условия использования — для заправочной.
 Земельный участок — 0,7268 га. Срок аренды земельного участка 50 лет.
 Начальная цена единого предмета аукциона — 107 355 400 руб., в т.ч. имущества — 105 150 000 руб. (снижена на 20%), права заключения договора аренды земельного участка — 2 205 400 руб.
 Задаток, вносимый участником, — 10 000 000 рублей.
 Продавец: имущества — республиканское дочернее унитарное предприятие по обеспечению нефтепродуктами «Белоруснефть-Гомельнефтепродукт», тел. (0232)90 94 95; права заключения договора аренды земельного участка — Мозырский райисполком, тел. (02351)298 83.

ЛОТ № 4
 Незавершенное законсервированное капитальное строение (инв. № 330/И-8307) и право заключения договора аренды земельного участка для обслуживания недвижимого имущества.
 Сведения о предмете аукциона: 2-эт. панельное здание, пл. 198,0 кв.м, перекрытия — жб плиты, кровля — шиферная, готовность строения — 50%.
 Местонахождение: Гомельская область, г. Мозырь, район ОАО «Мозырьпольс».
 Условия использования — под административно-бытовой корпус.
 Земельный участок — 0,1020 га. Срок аренды земельного участка 25 лет.
 Начальная цена единого предмета аукциона — 17 481 175 руб., в т.ч. имущества — 16 870 000 руб. (снижена на 50%), права заключения договора аренды земельного участка — 611 175 руб. Расходы, связанные с формированием земельного участка и государственной регистрацией в отношении этого участка, составляют 402 838 руб.
 Задаток, вносимый участником, — 1 500 000 рублей.
 Продавец: имущества — РУП «Производственное объединение «Белоруснефть», тел. (0232) 79 36 59, 79 33 76, права заключения договора аренды земельного участка — Мозырский райисполком, тел. (02351) 2 31 88.

Здароўе на талерцы

ЯШЧЭ РАЗ ПРА КАРЫСЦЬ СУПУ

Усім нам у дзяцінстве пастаянна паўтарылі: «Суп карысны для здароўя». Мы адварочвалі насі, выказвалі сваё незадавальненне, але ўсё ж елі. Цяпер, калі мы выраслі, многія з нас не могуць пахваліцца штодзённай наяўнасцю супу ў рацыёне. А дарэмна! Калі б цяпер хто-небудзь прымушыў дарослага чалавека, як у дзяцінстве, есці суп, то зрабіў бы яму вялікую ласку. Таму што супы маюць шэраг бяспрэчных пераваг:

- па-першае, суп — гэта мінімум калорый і максімум сытасці. Так, менавіта так. Даказана, што порцыя супу можна гэтаксама насясці, як і порцыя бульбы з мясам, але калорый у супе відавочна менш;
• па-другое, калі ў вас праблема са страўнікам, то суп проста неабходна есці: ён стымуляе сакрэцыю і работу ўсёго страўнікава-кішачнікага тракту;
• па-трэцяе, ад супу вы атрымаеце энергію і цяпло, суп актыўна абмяжовае ацёты, а яшчэ салёныя агуркі, якія уваходзяць у яго склад, узбуджаюць апетыт, і вы, нават не заўважыўшы, пачынаеце па дабрыню.

5-Е МЕСЦА ЗАЙМАЕ СУП-ХАРЧО

У ім шмат вітамінаў і карысных рэчываў. Азімні яго недахоп з'яўляецца тое, што ён востры і пры захворванні страўнікава-кішачніка тракта яго ўжыванне трэба абмяжоваць. А яшчэ салёныя агуркі, якія уваходзяць у яго склад, узбуджаюць апетыт, і вы, нават не заўважыўшы, пачынаеце па дабрыню.

4-Е МЕСЦА — ЗА БАШЧОМ

Усё справа ў бераках, якія даюць баршчу свае вітаміны і мікразэлемны. Акрамя традыцыйнай агародніны, туды можна класіфікаваць: вішні, слівы, яблыкі.

3-Е МЕСЦА — У СУПУ З ЛЮКШЫНАЙ

Варыцца на курным бульёне і атрымліваецца амаль дыетычным. Быць ідэальным яму пераходзіць макароны. Апошняя, як вядома, злыніць вораг нашай талі. Але ёсць адзін сакрэт: для таго, каб знізіць глікемічны індэкс макаронаў, дастаткова яе крыць недаварыць. Курны суп рэкамендуецца есці, калі вы прастэлілі, бо ён змяшчае супрацьзапаленчыя кампаненты.

2-Е МЕСЦА АТРЫМАЎ ГРЫБНЫ СУПЧЫК

Духмяны, багаты на бялкі, няшкодны для фігуры (дарэчы, на грыбным бульёне лепш адварваць усю агародніну — і смачна, і карысна).

ЛІДАР СУПОЎ — СУП З АГАРОДНІНЫ

Гатуецца на вадзе або лёгкім курным бульёне. Аважыцца ў суп трэба класіфікаваць капусту і цыбулю-ражку, памідоры, сельдэрэй, салодкі перац. Такі суп добра падыходзіць тым, хто на дыеце. Аднак ёсць яму трэба толькі свежым, бо пасля падагравання ўсе карысныя рэчывы знікаюць.

СУП З ПАМІДАРАЎ

Вам спатрэбіцца: 7—8 памідораў, 3 ст. лыжкі мукі, 3—4 ст. лыжкі алею, 1 шклянка надзёртай брынзы.

ПАДРЫХТАВАЛА ВОЛЬГА ЦЫБУЛЬСКАЯ.

Інфарм-укол

Прадуктовы баланс

Здаровае харчаванне — гэта разнастайнасць прадуктаў, збалансаваны рацыён, і зусім не абавязкова нісмачна і дарага. Абсалютнасны рацыён звычайна адлюстроўвае так званы піраміда, у падмурку якой — хлеб, злакі і бульба, вышэй — агародніна і садавіна, яшчэ вышэй — малочныя прадукты, мяса, птушка, рыба, бабовыя, яйкі, арэхі, нарэшце, на вяршыні — тлушчы, алкаголь, прысмакі.

СНЯДАНАК

- Талерка рысавай кашы на малаці з нізкім утрыманнем (0,5 працэнта) тлушчу
• Луста хлеба
• Кавалачка сыру
• Чай ці кава

АБЕД

- Дэсертная талерка салаты з агародніны з алеем
• Дэсертная талерка гарохавага супу
• Кавалак нятулскага мяса
• 1/2 дэсертной талеркі грэцкай кашы
• 2 лусты хлеба
• Шклянкі несалодкага соку.

ВЯЧЭРА

- Луста хлеба
• Дэсертная талерка супу з агародніны з аліўкавым алеем і варанай бульбай.
• Порцыя рыбы.
• Чай.
• ПЕРАД СНОМ
• 1/2 шклянкі нятулскага кефіру.
Вядучая РУБРЫКІ Святлана БАРЫСЕНКА.

БРАКАНЬЕРАЎ ЗАТРЫМАЛІ ПАМЕЖНІКІ

Каля в. Дрочава Маларыцкага раёна народ памежнікаў выйшаў на трох браканьераў, якія застрэлілі пару дзікоў. Дзвух беспрацоўных з райцэнтра затрымалі, а трэці браканьер збег.

Міліцыя завяла крымінальную справу, а за дзікоў давядзецца заплаціць больш за 4 млн рублёў.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

Эльжбета РАДЗІВІЛ:

«КАЛІ Б МЫ ЖЫЛІ СЁННЯ Ё БЕЛАРУСІ, ТО РАЗМАЙЛЯЛІ Б ПА-БЕЛАРУСКУ»

Усяго праз два месяцы пасля гучнага візіту князёў у Беларусь яны таемна прыехалі ў Нясвіж на тыднёвы адпачынак

Калі ў канцы мая я развітваўся ў мінскім аэрапорце з князёўнай Эльжбетай Радзівіл, яна паціснула мне руку і заўважыла: «Калі атрымаецеся, хачу гэтым летам прыехаць у Нясвіж проста адпачыць...» Я ўзрадаваўся гэтым словам, аднак такі помysel падаўся мне не зусім рэальным. Пані Эльжбета 91 год, за 4 дні ў Беларусі яна моцна стамілася: сустрэчы, экскурсіі, падарожжы... Ды і дарога Варшава—Мінск для чалавека паважнага ўзросту не тое каб лёгкая. Якое ж было маё здзіўленне, калі з Варшавы прыйшла вестка ад Мікалая Радзівіла па электроннай пошце: едзем!.. Амбасада Беларусі ў Варшаве без затрымкі выдала князям бясплатныя візы. Дэлегацыя Радзівілаў гэтым разам была крыху меншая, чым два месяцы таму: не дзесца прадставіўнікаў Сямі, а ўсяго чатыры: князі Мікалай і Марцін Радзівілы і, натуральна, пані Эльжбета. Праграма асабліва не было: князі ехалі адпачываць.

«3 Радзівілаў штрафу не возьму!»

Дзе Радзівілы — там міфы і прыгоды. Вось і цяпер беларуская зямля сустрэла князёў супрацоўнікамі ДАІ. Дзесца пасля вёскі Ленінскай на Брэстчыне спынілі: вы ехалі 80 у населеным пункце, а ў нас там стацкі радар. Пан Мацей прынаў хібу і ўжо падрыхтаваў 35 тысяч штрафаў. Аднак калі інспектар пабачыў прозвішча ў правах кіроўцы, у таго ажно фуражка на чэмецка спазлаў.

— Ведаеце што, з Радзівілаў не магу штраф браць!.. — прынаўся ён пану Мацею. — Можце ехаць, аднак больш не парушаце.

Фенаменальна!.. — адгукнулася з задняга сядзення пані Эльжбета. — Як жа прыёмна, што і сёння ў Беларусі нас ведаюць і паважаюць!..

Другім прыемным сюрпрызам для Радзівілаў стаў крок дырэктара гатэля, дзе яны спыніліся. Хоць, паводле правілаў, ён і павінен быў узяць з князёў за замежніцкую ўдаваць, аднак сказаў, што Радзівілы столькі зрабілі для Беларусі, што ў яго руха на гэта не падмецца.

І зразумела, што справа тут была не ў грошах. Справа тут у генецічнай паміці і разуменні людзей, што без Радзівілаў Беларусь і ў прыватнасці Нясвіжская зямля была б зусім іншая.

«Мой бацька — апошні Радзівіл, пакаваны ў Нясвіжы»

Так называўся мне спадар Марцін Радзівіл. Ён не змог прыехаць у май, бо меў пільныя справы, аднак з задавальненнем прыехаў цяпер. Спраўду, ягоны бацька Антоні Радзівіл памёр у 1998 годзе і, паводле тэстамента, ягоны прах у 2000 годзе прывезлі і пахавалі ў крыпце касцёла Божага Цела ў Нясвіжы. Ён стаў 71-м Радзівілам, якія цяпер спачываюць там. Хоць паводле пісьмовых звестак, перад вайной трунаў было 102... Хоць спадарства Мацей, Мікалай і пані Эльжбета былі ў май ў Міры, яны захацелі паказаць колішні сямейны замак Марціну.

Князь быў моцна ўражаны, бо мінулы раз быў тут яшчэ ў 1990-х, калі адноўлена было не столькі. — Гэта чудаўна, што Беларусь знаходзіць магчымасць выдаткова ваць грошы на аднаўленне такіх каштоўнасцяў, — рэзюмаваў пан Марцін. — Я мару, каб Нясвіж быў гэтак жа прыгожа адбудаваны...

«Гэты крыж трэба пераставіць зноў!»

У Нясвіжы, як і ў мінулы раз, усё пачалося з наведвання касцёла. Ксёндз Пётр быў агаломшаны нечаканым візітам. — Чаму ж вы не паляразілі?.. — хваляваўся святар. — А раптам бы мяне не было?.. — У ведала, што вы будзеце... — усміхнулася ў адказ пані Эльжбета.

Ксёндз расказаў пра надзённыя пытанні касцёла. Пра тое, што вернікам нарэшце перададзена плябанія. Гэта менавіта той будынак, Тайну ўнікальнага крыжа, вырабленага на смерць Альбрэхта Радзівіла, змалюе раскрываць толькі ягоная дачка Бэтка...

«А вось за гэтай брамай прыёмляўся самалёт»

Важным момантам стала наведанне замкавага парку — у палярыдні прыезд на гэта не халіла часу. Пані Эльжбета ласкава суправаджаў экскурсавод Нясвіжскага музея спадар Сяргей, аднак атрымаўся так, што зольшыга ён уважліва слухаў князёўну і занатоўваў бяспэжныя дэталі.

— Вось тут быў тэнісны kort, — паказвала пані Эльжбета. — А вунь там растуць тры дубы, якія сімвалізавалі трох братоў — майго бацьку Альбрэхта, Карала і Леона... Едзе на парку — і 91-гадовае Эльжбета Радзівіл пазнае кожныя кроўчак, хоць апошні раз грунтоўна шапчаўвала тут, калі была дзяткунай.

— Добра, што лавак шмат стаць, — хваціць князёўна. — За майм часам столькі не было, а цяпер людзі сядзяць — хораша так!..

«Мой бацька — апошні Радзівіл, пакаваны ў Нясвіжы»

Дэда Эльжбета і Трапейка Радзівіл — не былі ў 19 гадоў, таму тэма для размовы яе кавай з'явілася шыма.

З Галінай ПАТОРСКАЙ Эльжбета Радзівіл доўга размаўляла па-англійску пра дзятку, балачкі і Нясвіж.

дэ ў 1562 годзе славуці Сымон Будны выдаў першы на тэрыторыі Беларусі друкаваны кнігі. Будынак з'яўляецца помнікам архітэктуры, таму яму патрэбны не проста рамонты, а добрае аднаўленне, што

«ХІМІК-2» У ВАДЗЕ

У Магілёўскім раёне падтапіла 145 дачных дамоў садава-агароднага таварыства ў пойме ракі Лахва.

28 ліпеня вада ў другой палове дня палілася са штучнага вадаёма СВК «Міхалёўскі», дзе разбурылася дамба.

У прэс-службе Магілёўскага абласнога МНС каментуюць, што гэта — наступства моцных ліўневых дажджоў, якія прайшлі напярэдадні.

Фота БЕЛТА.

Выратавальнікі эвакуавалі на лодках з дачных дамоў 42 чалавек. Узровень вады дасягнуў 1,2 метра. Дачнікі аплакваюць вырашаны на сотках ураджаў.

Каб рамантаваць дамбу на вадаёме, а таксама і затопленыя 20 метраў мясцовай дарогі, трэба пачакаць зніжэння ўзроўню вады. Прагнозы на гэты конт добрыя — за ноч узровень вады знізіўся на 22 см.

Ілона ІВАНОВА.

Сёння Месяц Першага квадранта 29 ліпеня. Месяц у сузор'і Стральца.

Table with columns: Сонца, Усход, Заход, Даўжыня дня, Мінск, Віцебск, Магілёў, Гомель, Брэст, Гродна.

Фота Іллі БАКУЛІЧА.

Weather forecast section titled 'НАДВОР'Е на заўтра' with icons for different cities and weather conditions.

Weather forecast section titled 'У СУСЕДЗІЙ' with icons for neighboring regions and weather conditions.

30 ліпеня

1907 год — заснавана беларуская выдавецтва пры газеце «Наша ніва». Выдавала мастацкую, навукова-папулярную і сельскагаспадарчую літаратуру, календары. Выпусціла 2 зборнікі мастацкай тэорыі, надрукаваныя ў газеце «Наша ніва».

«Не той дурань, хто не ведае, але той — хто ведаць не хоча». Рыгор Скаварда (1722—1794), украінскі філосаф, паэт, музыкант.

Вочы

Вочы — орган зроку чалавека і жывёлы. Па народных уяўленнях, чалавек мо адным толькі позіркам паўплываць на лёс іншага чалавека.

Глядзець «вочы-у-вочы» можа толькі чалавек са шчырымі і чыстымі думкамі. Выраз «не можа вочы падняць» азначае не што іншае, як срам чалавека за яго дрэнныя ўчынкі.

Вочы чалавека параўноўвалі з вокнамі хаты. Нават самі словы (вочы-вочны) падобны. Чалавек засьняе і заплюшчвае вочы. Пасля захаду сонца вочы — «вочы» хаты абавязкова закрывалі шытамі.

Вочы чалавека параўноўвалі з вокнамі хаты. Нават самі словы (вочы-вочны) падобны. Чалавек засьняе і заплюшчвае вочы. Пасля захаду сонца вочы — «вочы» хаты абавязкова закрывалі шытамі.

Вочы чалавека параўноўвалі з вокнамі хаты. Нават самі словы (вочы-вочны) падобны. Чалавек засьняе і заплюшчвае вочы. Пасля захаду сонца вочы — «вочы» хаты абавязкова закрывалі шытамі.

Вочы чалавека параўноўвалі з вокнамі хаты. Нават самі словы (вочы-вочны) падобны. Чалавек засьняе і заплюшчвае вочы. Пасля захаду сонца вочы — «вочы» хаты абавязкова закрывалі шытамі.

Вочы чалавека параўноўвалі з вокнамі хаты. Нават самі словы (вочы-вочны) падобны. Чалавек засьняе і заплюшчвае вочы. Пасля захаду сонца вочы — «вочы» хаты абавязкова закрывалі шытамі.

Вочы чалавека параўноўвалі з вокнамі хаты. Нават самі словы (вочы-вочны) падобны. Чалавек засьняе і заплюшчвае вочы. Пасля захаду сонца вочы — «вочы» хаты абавязкова закрывалі шытамі.

Вочы чалавека параўноўвалі з вокнамі хаты. Нават самі словы (вочы-вочны) падобны. Чалавек засьняе і заплюшчвае вочы. Пасля захаду сонца вочы — «вочы» хаты абавязкова закрывалі шытамі.

Вочы чалавека параўноўвалі з вокнамі хаты. Нават самі словы (вочы-вочны) падобны. Чалавек засьняе і заплюшчвае вочы. Пасля захаду сонца вочы — «вочы» хаты абавязкова закрывалі шытамі.

Вочы чалавека параўноўвалі з вокнамі хаты. Нават самі словы (вочы-вочны) падобны. Чалавек засьняе і заплюшчвае вочы. Пасля захаду сонца вочы — «вочы» хаты абавязкова закрывалі шытамі.

Вочы чалавека параўноўвалі з вокнамі хаты. Нават самі словы (вочы-вочны) падобны. Чалавек засьняе і заплюшчвае вочы. Пасля захаду сонца вочы — «вочы» хаты абавязкова закрывалі шытамі.

Вочы чалавека параўноўвалі з вокнамі хаты. Нават самі словы (вочы-вочны) падобны. Чалавек засьняе і заплюшчвае вочы. Пасля захаду сонца вочы — «вочы» хаты абавязкова закрывалі шытамі.

Вочы чалавека параўноўвалі з вокнамі хаты. Нават самі словы (вочы-вочны) падобны. Чалавек засьняе і заплюшчвае вочы. Пасля захаду сонца вочы — «вочы» хаты абавязкова закрывалі шытамі.

«КАЛІ Б МЫ ЖЫЛІ СЁННЯ Ё БЕЛАРУСІ, ТО РАЗМАЙЛЯЛІ Б ПА-БЕЛАРУСКУ»

Усяго праз два месяцы пасля гучнага візіту князёў у Беларусь яны таемна прыехалі ў Нясвіж на тыднёвы адпачынак

Марцін Радзівіл (крайні злева) прывезлі ў Міраўскія сваякі Мікалай, Эльжбета і Мацей Радзівілы, якія былі тут два месяцы таму.

Пані Эльжбета вельмі засмуцілася, што загінула славаўта талопа, якая была першым дрэвам у гэтым парку, закладзеным у 1875 годзе Марыям дэ Кастэльям, яе прабабай. Яшчэ ў пачатку 2000-х талопа жыла, аднак мясцовыя людзі зрабілі ў влізтаным дупле смеціццу, а пасля нехта падпалі ўмякнёныя дрэва...

Ля брамы ў Марыёўскім парку князёўна згадвае: — Калі памёр Пилсудскі, нейкая ягоная сваячка якраз знаходзілася ў нас у гасцях. Па яе прыслалі самалёт з Варшавы — дык ён сеў проста на полі за гэтай брамай. А ўвогуле я часта ездзіла туды на кані — разам з майм ахоўнікам Уладзікам. Аднойчы коны нечага спужаўся — я і грмынула ў калюжніку і страціла прытомнасць. Уладзік падхапіў мяне і стаў мыць твар халоднай вадой — толькі тады я ачуняла... Бацька дома толькі ўсімніўся з са маіх прыгод.

У парку пані Эльжбета згадала, якой сцэжэй ездзіла на плямённікі з халі, бо мелі справы ў Варшаве, а цётка засталася, бо мела яшчэ пільныя планы ў Нясвіжы.

Датычыліся яны даўнін сярэбовак пані Эльжбеты, з якімі яна пазнаёмілася яшчэ ў 1993 годзе — у часе сумбурнага прыезд у Беларусь.

Аднак самым нечаканым стаў планаваны дзень ад'езду. На сядзеньні пані Эльжбета агаломшыла плямённіку: — Можце ехаць, а я застаюся ў Беларусі яшчэ на некалькі дзён!.. Я паабяцаў князям, што завяжу пані Эльжбета на машыне ў Варшаву, і пытанне было вырашана.

«Я нават не ўяўляла, што ў Сапегаў быў такі велічны палац!..»

У апошні дзень знаходжання ў Беларусі пані Эльжбета, як любая нармалёвае жанчына, захацела здзейсніць шопінг. Едзе ў нясвіжскі ўнівермаг.

Пажыццёвыя мае маленкія чарачкі, а то ў Варшаве прадаецца адна брыдота!.. — прасіцца яна прадавачку. Тая выстаўляе перад ёй сем ці восем відэаў, якія толькі ёсць у продажы.

— Як і ў вас чудаўны сэрвіс!.. — дзэкуе князёўна. — У нас паказалі б толькі, на якой паліцы стаць...

Набор чарачак адпраўляецца ў торбу. — А вунь там прадаюцца кубачкі з выявай замка, — падказвае пані Эльжбета.

— Ооо!.. Фенаменальна!.. — рэагуе яна. — Набуду адзін, з выявай брамы. І пакажу рэстаўратарам, што нават тут няма гэтых комінаў, якія яны выдумалі!..

Развітаваўся з Нясвіжам, бо па дарозе да мяжы маем яшчэ два пункты — Косава і Ружаны.

— Я і не ўяўляла, што ў Сапегаў быў такі палац!.. — здзіўляецца пані Эльжбета. — Амаль такі ж прыгожы, як нашы ў Нясвіжы!.. Увогуле, Сапега — гэта нашы сваякі. А Марыя Сапега, якая пражыла 98 гадоў, да 28 гадоў жыла тут, у Ружанках...

Пані Эльжбета шмат фатаграфуе — яна захапленая фатаграфіяй праз усё жыццё, пачынаючы з 12 гадоў, калі бацька падарыў ёй на дзень народзінаў фотаапарат. Цяпер у князёўны два — стужкавая «Мінолта» і лічбавы «Панасонік» з добрым зумам. Едзе ў Косава.

— Цяпер я разумее, чаму мой сябар Сава Пуслоўскі быў такім загадкавым і авантурнікам! — усміхнецца князёўна. — Бо іхны коўсаўскі палац — такі ж загадкавы і авантурны!.. Аднойчы Сава расказаў мне, як прыехаў у Нясвіж да майго дзядзькі Леона перад самай вайной. Яго ўразіла, што дыван у спальні Леона быў... намалеваны на падлозе!.. Дзядзька Леон сапраўды добра малюваў, і вырашыў так адзначыцца...

Мяжы перасякаем без праблемаў, дазядкам да Варшавы, дзе князёўна кажа на развітанне: — Да хуткай сустрэчы ў Нясвіжы!..

Цяпер я ведаю, што калі Эльжбета Радзівіл так настроена — усё гэта спраўдзіцца.

Глеб ЛАБАДЗЕНКА. Фота аўтара.

Нясвіж—Мір—Мінск—Косава—Ружаны—Варшава.

— 292 21 03, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 74 13 92, Баранавічах: 47 26 02, Магілёве: 32 74 31; бухгалтэры: 292 22 03; прыём рэкламы тэл./факс: 287 17 79, e-mail: reklama@zviazda.minsk.by, рэдактар рэкламнага аддзела — тэл./факс 292 04 52.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў, іх меркаванні не з'яўляюцца супадзеннем з меркаванням рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадруку матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.